

Bryssel 16.7.2021
COM(2021) 572 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Uusi EU:n metsästrategia 2030

{SWD(2021) 651 final} - {SWD(2021) 652 final}

1. Johdanto

Metsää ja muuta puustoista maata¹ on yli 43,5 prosenttia² EU:n maa-alasta. Metsillä on olennainen merkitys kaikkien eurooppalaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Hengittämämme ilma ja juomavetemme ovat riippuvaisia metsistä. Metsäluonnon rikas monimuotoisuus (biodiversiteetti) ja ainutlaatuinen luontojärjestelmä tarjoavat kodin ja elinympäristön useimmille maalla eläville lajeille ympäri maailmaa.³ Metsissä voimme olla yhteydessä luontoon ja näin kohentaa fyysistä ja henkistä terveyttämme. Metsät ovat keskeinen edellytys elinvoimaisten ja hyvinvoivien maaseutualueiden säilyttämiselle.

Metsillä on pitkään ollut valtaisan tärkeä merkitys taloudessamme ja yhteiskunnassamme. Metsät ovat luoneet työpaikkoja ja niistä on saatu elintarvikkeita, lääkkeitä, materiaaleja, puhdasta vettä ynnä muuta. Metsät ovat vuosisatojen ajan elähdyttäneet ja pitäneet yllä kulttuuriperintöä, käsityötaitoa, perinteitä ja uutta luovaa toimintaa. Tulevaisuudessa niiden olennainen merkitys tulee vain kasvamaan. Metsät ovat luonnollinen liittolainen ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja sen torjunnassa. Metsien panos on keskeinen, jotta Euroopasta voi tulla ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Metsäekosysteemien suojelu myös vähentää zoonoosien ja maailmanlaajuisten pandemioiden riskiä. Ihmisten ja maapallon hyvinvointi ja terve tulevaisuus ovat riippuvaisia terveistä, luonnoltaan monimuotoisista ja selviytymis- ja sopeutumiskykyisistä metsistä kaikkialla Euroopassa ja muualla maailmassa.

Euroopan metsiin kohdistuu niiden elintärkeästä huolimatta yhä enemmän stressitekijöitä – johtuen osittain luonnollisista prosesseista mutta myös ihmisen toiminnan lisääntymisestä ja sen synnyttämistä paineista. Metsän kattama maa-ala on kasvanut viime vuosikymmeninä luonnollisten prosessien, metsittämisen, kestävän hoidon ja aktiivisen ennallistamisen ansiosta ja monet suuntaukset ovat siksi olleet myönteisiä. Metsien suojelutasoa tulisi kuitenkin parantaa huomattavasti. Tämä koskee myös sitä 27 prosenttia EU:n metsäpinta-alasta, joka on suojeltu ja jonka pitäisi olla kaikkein tervein⁴. Ilmastonmuutos vaikuttaa kielteisesti Euroopan metsiin, varsinkin alueilla, joilla metsiköt ovat yksilajisia ja tasaikäisiä, mutta rajoittumatta kuitenkaan niihin. Ilmastonmuutos on myös tuonut esiin haavoittuvuuksia, jotka olivat aiemmin piileviä ja jotka kärjistyvät muita tuhoisia vaikutuksia, kuten tuholaiskantoja, saasteita ja tauteja. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös metsäpaloregiimeihin luomalla olosuhteita, joissa metsäpalojen laajuus ja voimakkuus EU:ssa tulevat kasvamaan tulevina vuosina⁵. Puiden peittämän alan

¹ Eurostatin seurantaraportti 2021 kestävän kehityksen tavoitteiden edistymisestä EU:ssa *Sustainable Development in the European Union – Monitoring report on the progress towards the SDGs in an EU context*, (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-03-21-096>). FAO määrittelee metsät pinta-alaltaan yli 0,5 hehtaarin maa-alueiksi, joilla puiden korkeus on yli 5 metriä ja latvuspeittävyys yli 10 % ja jotka eivät ole ensisijaisesti maatalouskäytössä tai kaupunkien maankäytössä. FAO määrittelee muun puustoisen maan pinta-alaltaan yli 0,5 hehtaarin maa-alueiksi, joilla latvuspeittävyys on 5–10 % silloin kun puut pystyvät saavuttamaan 5 metrin korkeuden luonnollisessa elinympäristössä, tai yli 10 % kun mukaan luetaan pienemmät puut ja pensaat (<http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf> tai Eurostatin määritelmä: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Forest>).

² <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/12069644/KS-FK-20-001-EN-N.pdf/a7439b01-671b-80ce-85e4-4d803c44340a?t=1608139005821>

³ Metsissä elää 60 000 eri puulajia, 80 % sammakkoeläinlajeista, 75 % lintulajeista ja 68 % maailman nisäkäslajeista (<http://www.fao.org/3/ca8642en/CA8642EN.pdf>).

⁴ Luontodirektiivin liitteessä I olevien luontotyyppien suojelun tasoa koskevien jäsenvaltioiden kertomusten perusteella (direktiivin 17 artiklan nojalla laadittavat kertomukset vuosilta 2013–2018) vain 49 % metsäluontotyypeistä on hyvässä kunnossa. Liitteen I metsäluontotyypit kattavat noin 27 % kaikesta metsäpinta-alasta EU:ssa.

⁵ Costa, H., de Rigo, D., Liberta, G., Houston Durrant, T., San-Miguel-Ayanz, J. (2020), *European wildfire danger and vulnerability in a changing climate: towards integrating risk dimensions*. JRC, PESETA IV project – Task 19. Luxemburg: Euroopan unionin julkaisuisto.

vähentyminen on kiihtynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana äärimmäisten sääilmiöiden vuoksi ja metsänkorjuun lisääntyessä erilaisiin taloudellisiin tarkoituksiin⁶.

Uudella EU:n metsästrategialla pyritään vastaamaan näihin haasteisiin ja vapauttamaan metsien potentiaali tulevaisuuttamme varten. Siinä noudetaan toissijaisuusperiaatetta, parasta saatavilla olevaa tieteellistä näyttöä ja paremman sääntelyn vaatimuksia. Se perustuu Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja EU:n biodiversiteettistrategiaan 2030. Siinä tunnustetaan metsien ja niiden monikäytön keskeinen rooli samoin kuin metsänhoidon ja koko metsiin perustuvan arvoketjun panos siirtymisessä kestäväan ja ilmastoneutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä. Siinä varmistetaan kaikkien ekosysteemien ennallistaminen, selviytymis- ja sopeutumiskyky ja riittävä suojelu. Tämä strategia korvaa vuonna 2013 hyväksytyyn EU:n metsästrategian⁷, josta tehtiin arviointi vuonna 2018⁸.

Strategiassa ehdotetuilla sitoumuksilla ja toimilla edistetään EU:n tavoitetta vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tavoite asetetaan eurooppalaisessa ilmastolaissa⁹ ja pannaan täytäntöön 55-valmiuspaketissa esitetyillä toimenpiteillä¹⁰. Ilmastolain mukaan asianomaisten EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden on vuoden 2030 tavoitteen ja ilmastoneutraaliustavoitteen vuoksi asetettava etusijalle nopeat ja ennakoitavissa olevat päästövähennykset ja samalla lisättävä poistumia luonnollisten nielujen kautta. Metsien ja metsätuotteiden kasvihuonekaasupäästöillä ja -poistumilla tulee olemaan ratkaiseva merkitys pyrittäessä unionin kunnianhimoiseen nettopoistotavoitteeseen eli –310 miljoonaan hiilidioksidiekvivalenttonniin siten kuin maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevan asetuksen tarkistusehdotuksessa esitetään¹¹. Strategiassa esitetään myös toimintapoliittinen kehys kasvaville, terveille, monimuotoisille ja selviytymis- ja sopeutumiskykyisille EU:n metsille, jotka antavat merkittävän panoksen biodiversiteettitavoitteisiimme, turvaavat elinkeinoja maaseutualueilla ja muualla ja tukevat kestävä metsäbiotaloutta kestävimpien metsänhoitokäytäntöjen pohjalta. Viimeksi mainitut perustuvat tunnustettuun ja kansainvälisesti sovittuun dynaamiseen kestäväan metsänhoidon käsitteeseen, jossa otetaan huomioon metsien monikäyttö ja moninaisuus ja kestävyuden kolme toisistaan riippuvaista pilaria.

Jotta siirtymä onnistuisi, tarvitaan nykyistä laajempia, terveempiä ja monimuotoisempia metsiä, etenkin jotta voidaan luoda edellytyksiä hiilen varastoinnille ja sitomiselle, vähentää ilman pilaantumisen vaikutuksia ihmisten terveyteen ja pysäyttää luontotyyppien ja lajien väheneminen. Tämä on ennakkoehto sille, että metsät voivat tarjota elannonhankintaa ja täyttää sosioekonomiset tehtävänsä vuosikymmeniksi eteenpäin. Jotta tähän päästäisiin, meidän on käännettävä kielteinen kehitys päinvastaiseksi, parannettava seurantaa, jotta metsiemme tilasta saataisiin parempi käsitys, ja tehostettava toimia metsäluonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi ja ennallistamiseksi ja

⁶ <http://www.fao.org/faostat/en/#data/FO> ja <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC124374>

⁷ COM(2013) 659 final.

⁸ COM (2018) 811 final.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä heinäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta.

¹⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *Valmiina 55:een: Vuoden 2030 ilmastotavoitteesta totta matkalla kohti ilmastoneutraaliutta*, COM(2021) 550 final.

¹¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, jolla muutetaan maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin annettua asetusta 2018/841 sekä asetusta (EU) N:o 2018/1999, COM(2021) 554 final.

siten metsien selviytymis- ja sopeutumiskyvyn turvaamiseksi. Yhtä tärkeää on turvata puun saatavuus samoin kuin edistää muuhun kuin puuhun perustuvaa, metsiä hyödyntävää taloudellista toimintaa, jotta voidaan monipuolistaa paikallisia talouksia ja työpaikkoja maaseutualueilla.

Koska metsiin kohdistuu jatkuvasti yhä enemmän ja myös keskenään kilpailevia vaatimuksia, meidän on myös varmistettava, että puun käytön määrä pysyy kestävän kehityksen rajoissa¹² ja että puuta käytetään parhaalla mahdollisella tavalla ns. kaskadikäyttöperiaatteen¹³ ja kiertotalouden lähestymistavan mukaisesti. Tällä tavoin se palvelee mahdollisimman pitkälti fossiilisten materiaalien ja tuotteiden korvaamista pitkäikäisillä kiertomateriaaleilla ja -tuotteilla, joilla on suurin arvo hiilidioksidin varastoinnin ja kiertotalouden kannalta.

Ajankohtana, jona EU:n metsästrategiaa laaditaan, ilmasto- ja biodiversiteettikriisejä ilmenee yhä tiuhempaan tahtiin. Seuraavat kymmenen vuotta ovat ratkaisevia. Strategiassa esitetään vuoteen 2030 ulottuva konkreettinen suunnitelma, jossa yhdistyvät sääntelylliset, taloudelliset ja vapaaehtoiset toimenpiteet.

Strategian toimenpiteillä vahvistetaan metsien suojelua ja ennallistamista, tehostetaan kestävää metsänhoitoa ja parannetaan metsiin kohdistuvaa seurantaa ja tehokasta hajautettua suunnittelua EU:ssa, jotta voidaan varmistaa metsäekosysteemien selviytymis- ja sopeutumiskyky ja huolehtia edellytyksistä metsien monikäytölle. Strategiassa ehdotetuilla toimenpiteillä tuetaan kestävää metsäbiotaloutta ilmastoneutraalia tulevaisuutta varten edistämällä innovointia ja uusia materiaaleja ja tuotteita vastaavien fossiilipohjaisten tuotteiden korvaamiseksi sekä myös muuta kuin puualan metsäpohjaista taloutta, esimerkiksi ekomatkailua. Strategiassa keskitytään myös kestävään metsitykseen ja uudelleenmetsitykseen, ja siihen liittyy etenemissuunnitelma vähintään 3 miljardin uuden puun istuttamiseksi EU:ssa vuoteen 2030 mennessä.

Komissio esittää strategiassa kunnianhimoisen vision, joka perustuu kaikkien metsänomistajien ja metsien hoitajien sekä maanomistajien ja maankäyttäjien vahvaan osallistumiseen, motivaatioon ja sitoutumiseen. Näillä tahoilla on ekosysteemipalvelujen tarjoamisessa keskeinen rooli, jota on tarpeen tukea. Strategialla pyritään muun muassa kehittämään taloudellisia kannustimia erityisesti yksityisille metsänomistajille ja metsien hoitajille näiden ekosysteemipalvelujen tarjoamista varten.

Kaikki toimenpiteet on määrää suunnitella ja toteuttaa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden sekä julkisten ja yksityisten metsänomistajien ja muiden metsänhoidosta vastaavien tahojen kanssa, sillä ne ovat tarvittavien muutosten sekä elinvoimaisen ja kestävän metsäbiotalouden mahdollistajia EU:ssa. Strategiassa pyritään kaikkien asianomaisten toimijoiden ja hallintotasojen aktiiviseen osallistumiseen. Näihin kuuluvat jäsenvaltiot, metsänomistajat ja metsänhoitotahot, metsäteollisuus, tutkijat, kansalaisyhteiskunta ja muut sidosryhmät.

Vaikka strategiassa keskitytään vain EU:n metsiin ja sen tavoitteena on antaa EU:lta merkittävä panos YK:n vuoden 2030 kestävän kehityksen tavoitteisiin ja erityisesti tavoitteeseen 15¹⁴, siinä tunnustetaan, että metsiin liittyvät haasteet ovat luonnostaan globaaleja ja että metsäpinta-ala vähenee jatkuvasti hyvin huolestuttavaa vauhtia, keskimäärin 4,7 miljoonaa hehtaaria vuodessa,

¹² [brief on role of forest-based bioeconomy in mitigating cc online \(2\).pdf](#)

¹³ Kaskadikäytön periaate sisältyi jo EU:n metsästrategiaan vuosiksi 2014–2020. Kaskadiperiaatteen mukaan puuta käytetään seuraavassa tärkeysjärjestyksessä: 1) puupohjaiset tuotteet, 2) niiden käytön pidentäminen, 3) uudelleenkäyttö, 4) kierrätys, 5) bioenergia ja 6) hävittäminen.

¹⁴ Tavoitteena 15 on suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävää käyttöä, edistää metsien kestävää käyttöä, taistella aavikoitumista vastaan sekä pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

metsäkadon ollessa 10 miljoonaa hehtaaria vuodessa¹⁵. Komissio on täysin sitoutunut panemaan täytäntöön vuonna 2019 antamansa tiedonannon maailman metsien suojelemisesta ja ennallistamisesta¹⁶, muun muassa tekemällä tiivistä yhteistyötä globaalien kumppaniensa kanssa metsien suojelussa ja ennallistamisessa ja kestävässä metsänhoidossa. Se aikoo myös hyväksyä säädösehdotuksen, jolla varmistetaan, etteivät EU:n markkinoilla myytävät tuotteet edistä maailmanlaajuisia metsäkatoa, riippumatta siitä, ovatko ne peräisin EU:sta vai sen ulkopuolelta. EU:n yhteistyöllä edistetään kokonaisvaltaisia lähestymistapoja metsiin siten, että huomioon otetaan arvoketjujen hallintotapa, kestävyys ja laillisuus, luonnon monimuotoisuus ja paikallisen väestön elinkeinot. Korkea tavoitetaso metsäasioissa tukee EU:n pyrkimyksiä viitoittaa tietä ilmastoagendassa ja panna täytäntöön vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia, mihin liittyy kunnianhimoinen maailmanlaajuinen biodiversiteettikehys.

2. Miten strategialla tuetaan metsien sosioekonomisia tehtäviä elinvoimaisten maaseutualueiden hyväksi ja edistetään metsäbiotaloutta kestävä kehityksen rajoissa

Metsät ja metsäala täyttävät monia eri sosioekonomisia tehtäviä ja tuovat monenlaisia sosioekonomisia hyötyjä, kuten uusia työpaikkoja ja kasvumahdollisuuksia maaseutualueilla sekä myös virkistymämahdollisuuksia, jotka edistävät kansalaisten fyysisistä ja henkistä terveyttä.

EU:ssa on arviolta 16 miljoonaa yksityistä metsänomistajaa ja 40 prosenttia metsistä kuuluu erilaisten julkisten omistusjärjestelmien piiriin. Vuonna 2018 EU:ssa työskenteli 2,1 miljoonaa¹⁷ ihmistä perinteisissä metsäalan tehtävissä (metsänhoito, hakkuu, puun sahaus, puuperäiset tuotteet, korkki, massa ja paperi) ja alan bruttoarvonlisäys oli 109 855 miljoonaa euroa. Lisäksi 1,2 miljoonaa ihmistä työskenteli puupohjaisten huonekalujen valmistuksessa (bruttoarvonlisäys 25 mrd. euroa) ja paperin, kuten kirjojen ja sanomalehtien, painatuksessa (bruttoarvonlisäys 31 mrd. euroa)¹⁸. Vuonna 2018 puuteollisuuden alalla toimi 397 000 yritystä, mikä on 20 prosenttia EU:n valmistusteollisuuden yrityksistä. Kun näihin lisätään painotuotteiden editointi, puupohjainen lämpö ja sähkö sekä puurakentaminen, metsiin perustuvat laajat arvoketjut tukivat neljää miljoonaa työpaikkaa vihreässä taloudessa. Määrä vähentyi noin 20 prosenttia vuosina 2008–2013 ja on pysynyt sen jälkeen melko vakaana¹⁹.

Kestävät materiaalit ja tuotteet raakapuusta ja muusta kuin puuaineksesta ovat avainasemassa EU:n siirtyessä kestävään ilmastoneutraaliin talouteen.

Kestävästi tuotetut ja pitkäikäiset puuperäiset tuotteet voivat auttaa ilmastoneutraaliuden saavuttamisessa varastoimalla hiiltä ja korvaamalla fossiilipohjaisia materiaaleja, erityisesti koska toimimalla hiilivarastoina ne voivat lisätä hiilen poistoa, joka muutoin tapahtuu biologisissa prosesseissa²⁰. Korjuun yhteydessä tai kuollessaan luonnollisista syistä puut vapauttavat ilmakehään hiiltä esimerkiksi metsäpalojen, energiapolton tai muun polttamisen kautta tai ajan myötä luonnollisilla hajoamisprosesseilla. Hiilenpoiston kesto voidaan pidentää huomattavasti, kun puumainen biomassa muutetaan puumateriaaleiksi ja -tuotteiksi, joiden

¹⁵ FAO (2020), ks. edellinen alaviite.

¹⁶ EU:n tiedonanto 2019 – Metsät – Ympäristö – Euroopan komissio. (europa.eu).

¹⁷ Eurostat, työvoimatutkimus.

¹⁸ Bruttoarvonlisäys: Eurostat 2020: [¹⁹ Robert, N., Jonsson, R., Chudy, R., Camia, A., *The EU Bioeconomy: Supporting an Employment Shift Downstream in the Wood-Based Value Chains?* Sustainability 2020, 12, 758. <https://doi.org/10.3390/su12030758>](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Wood_products_-_production_and_trade#Wood_based_industries_and_table[sbs_na_ind_r2]; työllisyys: taulukko [lfsa_egan22d] ja Robert et al. 2020.</p></div><div data-bbox=)

²⁰ COM (2020) 98 final.

elinkaari on pitkä. Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta (LULUCF) koskevalla asetuksella²¹ varmistetaan, että jäsenvaltiot raportoivat ja pitävät kirjaa muutoksista metsien lisäksi myös puunkorjuutuotteiden muodostamisessa hiilivarastoissa. Näitä säännöksiä vahvistetaan asetuksen tarkistusehdotuksessa osana 55-valmiuspakettia. Puunkorjuutuotteet muodostavat EU:ssa aktiivisen nettohiilinielun, joka on yhteensä -40 miljoonan hiilidioksidiekvivalenttitonnin luokkaa vuodessa. Materiaalin korvaamisen vaikutuksesta ne tuovat myös ilmastohyötyjä, jotka vaihtelevat arvoltaan -18:sta -43 miljoonaan hiilidioksidiekvivalenttitonniin vuodessa²². Mitä pidempään tuote kestää, sitä parempi se on ilmastonmuutoksen hillintää ajatellen, mikä näkyy nettopoistumien kasvuna jäsenvaltioiden LULUCF-raportoinnissa ja -kirjanpidossa sekä materiaalien korvaamisen kautta välillisesti raportoituina ja kirjattuina päästöjen vähentymisinä muilla aloilla.

Kestävän ja ilmastoneutraalin talouden rakentamisessa on ratkaisevan tärkeää optimoida puun käyttö kaskadikäyttöperiaatteen mukaisesti, muun muassa käyttämällä markkinakannustimia. Tämä tarkoittaa sitä, että puu olisi käytettävä mahdollisimman pitkälti pitkäikäisiin materiaaleihin ja tuotteisiin vastaavien hiili-intensiivisten ja fossiilipohjaisten materiaalien ja tuotteiden korvaamiseksi esimerkiksi rakennuksissa ja huonekaluissa. Samalla kuitenkin tunnustetaan, ettei kaikki puu sovellu tähän tarkoitukseen. Myös alan jalostusinnovaatioiden avulla voidaan tuottaa biopohjaisia materiaaleja ja tuotteita, joiden ympäristöjalanjälki on pienempi kuin fossiilipohjaisilla materiaaleilla ja tuotteilla.

Myös lyhytikäisillä puuperäisillä tuotteilla on oma roolinsa erityisesti vastaavien fossiilipohjaisten tuotteiden korvaamisessa. Lyhytikäisten tuotteiden tuotantoon samoin kuin energiantuotantoon käytettävän puun tulisi kuitenkin olla puuta, joka ei sovellu pitkäikäisiin materiaaleihin ja tuotteisiin. Se voi olla myös puumaista sekundääribiomassaa, kuten sahateollisuuden sivutuotteita, jäännösmateriaaleja ja kierrätettyjä materiaaleja. Tekninen kehitys helpottaa jo nyt puumaisen jäte- ja jäännösbiomassan prosessointia innovatiivisiksi kiertomateriaaleiksi ja -tuotteiksi, mikä monipuolistaa biopohjaisia tuotteita ja tarjoaa ilmastoystävällisiä ratkaisuja uusilla ja kehityksessä olevilla käyttöaloilla.

Keskeisen tärkeää on myös noudattaa kiertotalouden periaatteita. Etusijalle olisi asetettava kaikkien puuperäisten tuotteiden parempi käyttö, uudelleenkäyttö ja kierrätys, mukaan lukien esimerkiksi rakennus- ja purkutyömailta peräisin olevat tuotteet, sillä tuotteiden lisääntynyt kierto tarjoaa mahdollisuuden säilyttää kaikki puuperäiset tuotteet pidempään taloudessa moniin eri tarkoituksiin.

Puutuotteiden hankinnan tulisi tapahtua synergiassa Euroopan ja koko maailman metsien suojelutason parantamisen kanssa. Synergiasta tulisi huolehtia myös suhteessa luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja ennallistamiseen tavalla, joka edistää metsien selviytymis- ja sopeutumiskykyä, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja monikäyttöä. Ekologisesti arvokasta puuta ei tulisi käyttää, ja puupohjaisen bionalouden tulisi pysyä kestävän kehityksen rajoissa ja EU:n vuosien 2030 ja 2050 ilmastotavoitteiden ja biodiversiteettitavoitteiden linjoilla. Kuten

²¹ Asetus 841/2018.

²² Puunkorjuutuotteiden luokkia ovat 1) sahatavara, 2) puulevyt ja 3) paperi. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä niihin sovelletaan oletusarvoisesti ensimmäisen kertaluvun hajoamisen menetelmän mukaisesti eri puoliintumisaikoja (35, 25 ja 2 vuotta). Paperi hajoaa paljon nopeammin kuin muiden luokkien tuotteet (minkä vuoksi sen kyky hillitä ilmastonmuutosta ajan mittaan on paljon vähäisempi). Tuotteisiin, jotka eivät kuulu näihin luokkiin tai käyttökategorioihin, sovelletaan välittömän hajoamisen menetelmää. Grassi, G., Fiorese, G., Pilli, R., Jonsson, K., Blujdea, V., Korosuo, A. ja Vizzarri, M., *Brief on the role of the forest-based bioeconomy in mitigating climate change through carbon storage and material substitution*, Sanchez Lopez, J., Jasinevičius, G. ja Avraamides, M. (toim.), Euroopan komissio, 2021, JRC124374.

tuoreissa tutkimuksissa²³ on todettu, lyhyellä ja keskipitkällä tähtäimellä eli vuoteen 2050 ulottuvalla kaudella puunkorjuutuotteista ja materiaalien korvaamisesta saatavat potentiaaliset lisähyödyt eivät todennäköisesti kompensoi lisääntyneestä puunkorjuusta johtuvaa nettometsänielun vähentymistä. Jäsenvaltioiden pitäisi kiinnittää huomiota tähän riskiin, joka sovellettavan lainsäädännön nojalla on niiden vastuulla.

Puupohjaisen talouden ohella metsät tarjoavat useita muita yhtä tärkeitä tuotteita ja palveluja elintarvikkeista aina ekomatkailuun, jotka tukevat maaseutualueiden talouksia ja yhteiskuntarakennetta. Metsistä korjattavien muiden kuin puuaineisten tuotteiden arvo on Euroopassa arviolta 19,5 miljardia euroa vuodessa. Tämä tekee 77,80 euroa hehtaaria kohti vuodessa. Kaikkiaan 86 prosenttia metsistä korjattavista muista kuin puuaineisista tuotteista menee henkilökohtaiseen kulutukseen.²⁴

EU:n metsästrategiassa tarkastellaan ja pyritään edistämään kestävää metsäbiotaloutta kokonaisvaltaisella tavalla, jotta se toimisi synergiassa EU:n tiukennettujen ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden kanssa.

2.1. Kestävän metsäbiotalouden edistäminen pitkäikäisiä puutuotteita varten

Metsäalalla on puun kestävän saatavuuden ja tarjonnan rajoissa merkittävää taloudellista potentiaalia parantaa kestävän ja laillisesti korjatun puun tuotantoon kiertoon perustuvien ja pitkäikäisten materiaalien ja tuotteiden valmistusta varten. Tämä vaatii kysynnän kasvattamista tuotantoketjun loppupään jalostusteollisuudessa sekä erilaisiin tuleviin metsävaroihin paremmin soveltuvien metsänhoitokäytäntöjen, tuotantovälineiden ja tuotantoprosessien edistämistä.

Jotta pitkäikäisten puutuotteiden tarjontaa voidaan lisätä, tarvitaan investointeja koko puunjalostusketjussa. Puunjalostusteollisuutta olisi tuettava, jotta se mukautuisi paremmin metsien muuttuviin ja monipuolistuviin resursseihin. Investoinneissa tulisi lisäksi keskittyä pitkäikäisten puutuotteiden tuotantoon heikompileatuudesta tukkipuusta sekä suuremmasta määrästä kovapuulajeja sekä ennakoitava tuotannon suurempaa vaihtelua ajan mittaan.

Tästä näkökulmasta tarkasteltuna puutuotteiden tärkein tehtävä on **auttaa rakennusalan muutosta kasvihuonekaasupäästöjen lähteestä hiilinieluksi** rakennusten perusparannusaallon²⁵ ja uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen²⁶ mukaisella tavalla. Parantamisen varaa on merkittävästi. Alle 3 prosentin markkinaosuudellaan puutuotteet muodostavat Euroopassa toistaiseksi vain hyvin pienen osan rakennusmateriaaleista, jotka ovat edelleen pitkälti energiantensiivisiä ja tällä hetkellä fossiilisiin polttoaineisiin perustuvia materiaaleja²⁷. **Komissio laatii vuoteen 2050 ulottuvan etenemissuunnitelman rakennusten**

²³ JRC. *Brief on the role of the forest-based bioeconomy in mitigating climate change through carbon storage and material substitution*, 2021. [brief on role of forest-based bioeconomy in mitigating cc online \(2\).pdf](#).

²⁴ Lovrić, M., Da Re, R., Vidale, E., Prokofieva, I., Wong, J., Pettenella, D., ... Mavsar, R. (2020). *Non-wood forest products in Europe – A quantitative overview*. Forest Policy and Economics, 116, 102175. <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2020.102175>

²⁵ COM(2020) 662 final.

²⁶ https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en

²⁷ Puupohjaisten rakennustuotteiden keskimääräinen markkinaosuus EU:ssa on 2,4 % (ja kokonaiskulutus 26,2 Mm³ eli 15,7 milj. tonnia materiaalia). Suurimman osan rakennusalan materiaaleista muodostavat ei-metalliset mineraalit (markkinaosuus 93 %). Osuus vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen: edelläkävijämaissa, kuten Suomessa tai Ruotsissa, markkinaosuus on yli 10 %, mutta useimmissa muissa jäsenvaltioissa alle 2 %. Lähde: Trinomics, (valmisteilla) puunkorjuutuotteiden käytöstä rakennusalaalla saatavien ilmastohyötyjen sekä korvausjärjestelmien arviointi *Evaluation of the climate benefits of the use*

koko elinkaarenaikaisten hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi. Rakennustuoteasetuksen tarkistamisen yhteydessä²⁸ **komissio kehittää luotettavan ja avoimen vakiomenetelmän puurakennustuotteiden ja muiden rakennusmateriaalien ilmastohyötyjen kvantifioimiseksi.**

Puutuotteiden käytön edistäminen EU:ssa edellyttää myös kysyntäpuolen toimia muun muassa torjumalla paloriskeihin ja käyttökestävyyteen liittyviä väärinkäsityksiä ja pyrkimällä siihen, että kysyntäpuolella pantaisiin merkille puutuotteiden monet eri hyödyt saastumisen ja energiankulutuksen vähentämisessä rakennus-, käyttö- ja purkuvaiheissa. Rakennusinsinöörejä ja arkkitehtejä pitäisi kannustaa puun käyttöön rakennusten suunnittelussa. Rakennusyriyten tulisi elinkaariajattelun ja kiertotalouden periaatteita noudattaen ottaa puurakentamisen kaikki hyödyt huomioon riskipreemioissaan ja liiketoimintamalleissaan.

Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen²⁹ suuntaisesti olisi lisättävä arkkitehtuuriin, vihreään suunnitteluun ja rakennusmateriaaleihin kohdistuvaa innovointia ja tutkimusta, jotka kohdistuvat muun muassa teollisiin parannuksiin heikkolaatuisemman puun, varsinkin kovapuulajisen puun käytön lisäämiseksi samoin kuin keinoihin tehostaa kaskadikäyttöä ja lisätä kiertoa ottamalla olemassa olevaa puuta talteen puutuotteiden valmistusta varten. Muun muassa innovaatorahasto³⁰, joka palvelee innovatiivisen vähähiilisen teknologian rahoittamista, tarjoaa mahdollisuuksia tukea innovatiivisia rakennushankkeita muun muassa puurakentamisessa.

Huomiota tulee kiinnittää myös sääntelyyn. Esteenä pitkäikäisten puutuotteiden tuotannon skaalaamiselle ovat rakennusmääräykset, esimerkiksi paloturvallisuusmääräykset, jotka eivät vielä ole täysin ajan tasalla suhteessa nykyaikaisten puurakenteiden teknisiin mahdollisuuksiin. Jäsenvaltioita tulisi kannustaa ottamaan huomioon paras saatavilla oleva tieteellinen tieto, kun ne suunnittelevat pitkäkestoisten puutuotteiden edistämiseksi sääntöjä ja määräyksiä, joiden kohteena ovat muun muassa rakennustuotteiden energia- ja ympäristötehokkuus, hiilen sitomiseen ja kierron lisäämiseen liittyvien ympäristömerkkien edistäminen sekä rakennusten elinkaaren keskeisen vaiheet, kuten rakentaminen, kunnostaminen ja purkaminen.

Tulevassa hiiltä sitovan viljelyn (hiiliviljelyn) aloitteessa ja hiilenpoistosertifikaattien toimintakehyksessä pitäisi hiilen sitomiseen suoraan perustuvien kannustimien avulla kohdistaa erityisiä toimia pitkäikäisten puutuotteiden tuotantoon ja käyttöön noudattaen kaikilta osin biodiversiteettitavoitteita. Nämä yksittäisten toimijoiden tasolla käytettävät kannustimet täydentävät ja tukevat EU:n ilmastotavoitteita.

2.2. Puupohjaisten luonnonvarojen bioenergiakäytön kestävyden varmistaminen

Puupohjainen bioenergia on tällä hetkellä tärkein uusiutuvan energian lähde. Sen osuus EU:n uusiutuvan energian käytöstä on 60 prosenttia. Saavuttaakseen vähintään 55 prosentin päästövähennystavoitteen vuoteen 2030 mennessä jäsenvaltioiden on tarpeen merkittävästi lisätä uusiutuvien lähteiden osuutta energiapaletissaan. Bioenergialla on tässä jatkossakin merkittävä rooli, jos biomassa tuotetaan kestävällä tavalla ja käytetään tehokkaasti noudattaen

of harvested wood products in the construction sector and assessment of remuneration schemes. Task 1.1 Market Analysis.

²⁸ Asetus (EU) 305/2011.

²⁹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en

³⁰ https://ec.europa.eu/clima/policies/innovation-fund_en

kaskadikäyttöperiaatetta ja ottaen huomioon unionin hiilinielu- ja biodiversiteettitavoitteet sekä puun yleinen saatavuus kestävän kehityksen rajoissa vuoden 2030 perspektiivillä³¹.

Jos puumateriaalia ei ole mahdollista käyttää tehokkaasti, bioenergialla on edelleen merkitystä myös alkutuottajien eli metsänhoitajien ja viljelijöiden toimeentulon parantamisessa ja metsätaloudellisten mahdollisuuksien monipuolistamisessa maaseutualueilla. Bioenergiamarckkinoilta saatavat lisätulot voivat varmistaa tulonlähteitä metsänomistajille ja metsien hoitajille kestävän metsänhoidon kaikissa vaiheissa ja siten osaltaan turvata säännölliset tulot maasta.

Jotta voitaisiin varmistaa sekä puupohjaisen bioenergian sosioekonomiset hyödyt että sen ympäristökestävyys, vuonna 2018 annettuun uusiutuvan energian direktiiviin sisällytettiin tiukennetut **kestävyyskriteerit kaikenlaiselle energiabiomassalle**. Jäsenvaltioiden tehtävänä on nyt panna ne täytäntöön. Komissio seuraa voimassa olevan direktiivin yleisen täytäntöönpanon yhteydessä, että nämä toimenpiteet saatetaan asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja ryhtyy tarvittaessa toimiin täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Ottaen huomioon viimeaikainen tieteellinen näyttö ja EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden tiukentaminen on lisäksi tarpeen edelleen vahvistaa metsäbioenergian kestävyystakeita. Komission tuore raportti³² puumaisen biomassan käytöstä energiantuotannossa EU:ssa osoittaa puumaisen biomassan yleisen käytön kasvaneen EU:ssa kahden viime vuosikymmenen aikana (n. 20 % vuodesta 2000), mihin on voinut vaikuttaa myös uusiutuvan energian tavoitteen nostaminen. Selvityksessä vertaillaan eri hoitokäytäntöjen vaikutuksia niin luonnon monimuotoisuuteen kuin ilmastonmuutokseen ja yksilöidään kaikkia osapuolia hyödyttäviä ("win-win") hoitokäytäntöjä, jotka vaikuttavat näihin kumpaankin myönteisesti.

Kuten vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa todetaan, puupohjaisen bioenergian käyttöön liittyvien potentiaalisten ilmasto- ja ympäristöriskien lieventämiseksi ja sen myönteisten ilmastovaikutusten maksimoimiseksi kokonaisten puiden käyttö energiantuotantoon tulisi pitää mahdollisimman vähäisenä, olipa kyse EU:n omasta puusta tai tuontipuusta.

Uusiutuvan energian direktiivin tarkistamista koskevassa ehdotuksessa esitetään osana 55-valmiuspakettia konkreettisia lisätakeita. Ehdotukseen sisältyy **bioenergian kestävyyskriteerien tiukentaminen** muun muassa laajentamalla niiden soveltamisalaa samoin kuin hankinnalle kiellettyjä ns. no-go-alueita. Tämä tarkoittaa metsäbiomassan hankinnan kieltämistä luonnontilaisista metsistä ja sen hankinnan rajoittamista luonnon erityisen monimuotoisista metsistä, jotta luonnonsuojelutarkoitukset eivät vaarannu.

Lisäksi ehdotuksen mukaan kasvihuonekaasupäästövähennyksiä koskevia kriteerejä sovellettaisiin olemassa oleviin laitoksiin ja kyseisten kriteerien sekä kestävyyskriteerien soveltamisalaa laajennettaisiin kattamaan laitokset, joiden kapasiteetti on vähintään 5 MW.

³¹ [Forest-based bioeconomy and climate change mitigation: trade-offs and synergies in carbon storage and material substitution | EU Science Hub \(europa.eu\)](#).

³² Puuperäinen bioenergia perustuu EU:ssa suurelta osin (49 %) hakkuun ja puunjalostuksen jätteeseen ja jäännöstuotteisiin (esim. oksat ja latvukset, sahanpuru ja jättepuu). Toiseksi suurin osa eli 37 % on peräisin ns. primääribiomassalähteistä, mukaan lukien heikkolaatuinen runkopuu ja harvennukset (20 %), mistä puolet (10 %) on vesametsistä saatavaa runkopuuta ja 4 % teolliseen käyttöön tarkoitettua runkopuuta. Loput 14 % on puuta, jota ei raportoiduissa tilastoissa ole erikseen luokiteltu primääri- eikä sekundäärilähteeksi, joskin puumaisten biomassavirtojen analysoinnin perusteella lähde on todennäköisemmin primääripuuta. <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/use-woody-biomass-energy-production-eu>

Ehdotuksella myös **vahvistetaan kaskadikäyttöperiaatteen täytäntöönpanoa** tärkeimpänä bioenergiapolitiikan muutosvoimana ja varmistetaan oikeudenmukainen pääsy biomassan raaka-ainemarkkinoille innovatiivisten korkean lisäarvon biopohjaisten ratkaisujen ja kestäväen kiertotalouden kehittämiseksi.

Jätehierarkia³³ ja kaskadikäyttöperiaate huomioon ottaen ehdotuksessa esitetään, että **jäsenvaltiot suunnittelevat tukijärjestelmänsä biomassan energiakäytölle siten, että minimoidaan kohtuuttomat vääristävät vaikutukset biomassan raaka-ainemarkkinoihin ja haitalliset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen.** Komissio antaa delegoidun säädöksen, jossa täsmennetään, miten kaskadikäyttöperiaatetta sovelletaan biomassaan ja erityisesti miten minimoidaan laadukkaan raakapuun käyttö energiantuotantoon.

Ehdotuksen mukaan tukea ei myönnetä energian tuotantoon sahatukeista, vaneritukeista, kannoista ja juurista.

Lisäelementtinä puumaisen biomassan tehokkaamman energiakäytön varmistamiseksi rajoitetaan pelkästään sähköä tuottaville laitoksille myönnettävää valtiontukea.

Komissio analysoi jatkuvasti kansallisten tukijärjestelmien vaikutusta biomassan tarjontaan ja kysyntään, sen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja hiilinieluihin samoin kuin mahdollisia markkinoiden vääristymiä sekä aikoo arvioida mahdollisuutta lisärajoituksiin metsäbiomassan tukijärjestelmien yhteydessä. Unionin yleisenä tavoitteena tulisi olla varmistaa, että metsäbioenergian osuus EU:n uusiutuvista energialähteistä pysyy kestäväen kehityksen rajoissa ja että sen mahdolliset negatiiviset ulkoisvaikutukset pysyvät riittävän vähäisinä.

2.3. Muun kuin puualan metsäbiotalouden edistäminen, mukaan lukien ekomatkailu

EU:n metsien tarjontaan kuuluu puun lisäksi myös muita suuriarvoisia tuotteita, kuten korkki (80 % koko maailman tuotannosta), hartsit, tanniinit, rehu, lääke- ja aromikasvit, hedelmät, marjat, pähkinät, juuret, sienet, siemenet, hunaja, koristekasvit ja luonnonvarainen riista. Usein nämä hyödyttävät paikallisyhteisöjä. Niiden osuus metsien markkina-arvosta on noin 20 prosenttia³⁴, ja niiden potentiaalia tuottaa lisätuloja omistajayhteisöille voidaan edelleen edistää ja tukea yhteistyössä kansallisten ja paikallisten viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Tämä koskee muun muassa luontomatkailua, jolla on merkittävää kasvunvaraa. Euroopan matkailuala on kärsinyt erityisen ankarasti covid-19-pandemiasta, mutta toisaalta pandemia on myös lisännyt lähimatkailun kysyntää ja saanut matkailijoita suosimaan vähemmän ruuhkaisia kohteita luonnossa ja ulkoilmassa. Luontomatkailun ja luontohyvinvointipalvelujen trendi on kasvava. Kunhan ympäristön kantokykyä ja sovellettavaa lainsäädäntöä kunnioitetaan, tämä tarjoaa mahdollisuuden nopeuttaa matkailualan vihreää siirtymää, luoda merkittäviä ansiomahdollisuuksia maaseutualueilla ja parantaa maaseudun hyvinvointia samalla kun voidaan tukea luonnon monimuotoisuuden ja hiilivarastojen säilymistä.

³³ Josta säädetään direktiivin 2008/98/EY 4 artiklassa.

³⁴ Martínez de Arano I, Maltoni S, Picardo A, Mutke S *et al.* (2021). *Non-Wood Forest Products for people, nature and the green economy. Policy priorities for Europe. A white paper based on lessons learned from around the Mediterranean.* Euroopan aihepiirikohtainen verkosto INCREdible, suorite 3.3, Horisontti 2020 -avustussopimus nro 774632. S. 7.

Komissio aikoo edistää koordinoitujen ja yhdenmukisten ohjelmien³⁵ laatimista aluetasolla, valtiotasolla alemmalla tasolla ja valtiotasolla muiden metsätuotteiden kuin puun kestävän tuotannon kysymyksistä, jotta voidaan tarttua näiden tuotteiden hyötyihin metsäseutujen maaseutuyhteisöjen hyväksi ja tukea tuottajajärjestöjä.

EU:n metsiin suuntautuvan ekomatkailun tukemiseksi komissio aikoo edistää yhteistyötä matkailualan, metsänomistajien ja luonnonsuojelupalvelujen välillä sekä myös ekomatkailutoiminnan standardeja ja normeja. Matkailualan tulisi pyrkiä läheisessä yhteistyössä metsänhoitotahojen kanssa kehittämään kestävään kehitykseen soveltuvia matkailutuotteita siten, että vaikutukset ovat myönteisiä ihmisten terveyteen ilman kielteisiä vaikutuksia aiottujen kohteiden luonnonarvoihin varsinkaan suojelualueilla.

2.4. Taitojen ja ihmisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen kestävässä metsäbiotaloudessa

Metsien monien palvelujen tuottamiseksi tarvitaan monin erilaisin taidoin varustettuja ihmisiä. Metsien kasvava monikäyttö siirryttäessä kestäväan ja ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen edellyttää parempaa osaamis pohjaa. Tarvitaan muun muassa parannettujen kestäväan metsänhoidon käytäntöjen, kuten sopeuttavan metsityksen ja uudelleenmetsityksen sekä ennallistamisen asiantuntijoita samoin kuin arkkitehtejä, insinöörejä ja suunnittelijoita, elintarvikealan asiantuntijoita, data-asiantuntijoita, kemistejä ja ekomatkailun eteenpäinviejiä. On tärkeää kehittää vastaavia opetus suunnitelmia, tietoja ja taitoja.

Komissio myös kannustaa metsätalouden sidosryhmiä liittymään erityiseen osaamissopimukseen. Osaamissopimuksen tavoitteena on saada liikkeelle yksityisiä ja julkisia sidosryhmiä ja kannustaa niitä ryhtymään konkreettisiin toimiin. Metsätalouden julkisten ja yksityisten sidosryhmien sitoumukset metsäalan työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutuksesta voivat olla muodoltaan erilaisia, esimerkiksi laaja-alaisia kumppanuuksia, alueellisia tai paikallisia kumppanuuksia, kolmikantasopimuksia tai yksittäisten tahojen sitoumuksia. Metsätalouden sidosryhmät ja muut metsäsidosryhmät tekisivät osaamissopimuksen puitteissa yhteistyötä metsänhoitajien koulutuksen mukauttamiseksi nykypäivän haasteisiin ja tarpeisiin. Laadukas ja tehokas oppisopimus koulutus, mukaan lukien työssäoppiminen, on avainasemassa, kun nuoria houkutellessaan alalle ja heille annetaan tarvittavat taidot työskennellä kestävässä metsäbiotaloudessa.

Jäsenvaltiot voivat hyödyntää Euroopan sosiaalirahasto plussaa (ESR+), jotta metsätalouden ammattilaiset saisivat tarvittavat taidot siirtyä kestävämpiin hoitokäytäntöihin. Rahastoa voidaan käyttää myös työllisyyden ja yrittäjyyden edistämiseen uusissa yrityksissä, jotka hyödyntävät metsätalouden tuotteiden ja palvelujen kestävää käyttöä esimerkiksi ekomatkailussa tai metsäluonnon monimuotoisuutta koskevissa koulutusohjelmissä.

Ilmastoasioita edistävän koulutuksen koalition kautta komissio tuo yhteen oppilaita, opiskelijoita, opettajia ja sidosryhmiä edistääkseen yhteistyötä, joka liittyy metsien rooliin³⁶ ja muun muassa ulkona oppimisen hyötyihin.

Komissio aikoo:

1. Kehittää **rakennustuoteasetuksen³⁷ uudelleentarkastelun** yhteydessä **luotettavan ja avoimen vakiomenetelmän puurakennustuotteiden ja muiden rakennusmateriaalien**

³⁵ Välimeren alueella toimiva INCREDIBLE-hanke tarjoaa käyttöön muiden metsätuotteiden kuin puun edistämiseksi verkostoja, jotka tukevat innovointia tieteessä ja käytäntöjen vaihtoa.

³⁶ Esim. www.forest.erasmusproject.eu.

ilmastohyötyjen kvantifioimiseksi ja hyödyntää tässä edistyneimpiä dynaamisen elinkaarianalyysin tekniikoita.

2. Tarjota käyttöön osana yhteistä maatalouspolitiikkaa ja metsätuen lisäämiseksi **uusia keinoja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä metsiin liittyvien tukitoimien suunnittelemiseksi ja panemiseksi täytäntöön parhaalla mahdollisella tavalla.**
3. **Edistää Natura 2000 -tunnuksen käyttöä metsien muissa kuin puuperäisissä tuotteissa ja palveluissa.**
4. Tarkistaa, täydentää ja päivittää tarvittaessa metsätalouden ja bioenergian osalta teknisiä arviointikriteerejä ilmastoluokitusjärjestelmää koskevassa delegoidussa säädöksessä, jotta voidaan ottaa paremmin huomioon kehitteillä olevat luonnon monimuotoisuuden kannalta otolliset käytännöt, kuten luonnonläheinen metsänhoito. Harkita **puutuotteiden korjuuseen, tuotantoon ja käyttöön liittyvien kestävien toimintojen sisällyttämistä** luokitusjärjestelmäasetuksen³⁷ nojalla annettaviin tuleviin delegoituihin säädöksiin, jotka koskevat muita ympäristötavoitteita.
5. Luoda **matkailualan ammattilaisten ja metsänhoitajien välisen uuden allianssin**, johon osallistuvat myös Maailman matkailujärjestö ja Euroopan luonnon- ja kulttuuriperinnön verkosto.
6. **Kehittää erityisen välineistön**, jonka avulla jäsenvaltiot voivat laatia elinikäisen oppimisen ohjelmia ja neuvontaa metsänhoitajille, mukauttaa koulutusta nykypäivän haasteisiin ja tarpeisiin metsien tarpeiden ja realiteettien pohjalta sekä kehittää työllistymismahdollisuuksia.
7. Kannustaa metsätalouden sidosryhmiä ja muita metsäsidosryhmiä **luomaan osaamiskumppanuuden osaamissopimuksen puitteissa** ja hyödyntämään Euroopan sosiaalirahasto plussaa metsätalouden täydennys- ja uudelleen koulutusmahdollisuuksien lisäämiseksi yhteistyössä.

3. Miten strategialla huolehditaan EU:n metsien suojelusta, ennallistamisesta ja laajentamisesta ilmastomuutoksen torjumiseksi, luontokadon pysäyttämiseksi ja selviytymis- ja sopeutumiskykyisten ja monikäyttöisten metsäekosysteemien varmistamiseksi

Ilmastomuutoksen ja luontokadon vuoksi tarvitaan kiireellisesti sopeuttavia metsien ennallistamisen ja ekosysteemipohjaisen hoidon lähestymistapoja, jotka vahvistavat EU:n metsien selviytymis- ja sopeutumiskykyä. Tämä on ennakkoehto sille, että metsät pystyvät täyttämään sosioekonomiset ja ekologiset tehtävänsä tulevien sukupolvien tarpeisiin ja tarjoamaan edellytykset menestyvälle metsäbitaloudelle vuosikymmeniksi eteenpäin. Tavoitteena on myös välttää metsäkatastrofeista aiheutuvat lisääntyvät sosioekonomiset kustannukset, suojella ihmisiä, maata ja asumuksia tulvilta, tulipaloilta ja maanvyörymiltä sekä turvata hiilivarasto- ja hiilinielutoiminnot samoin kuin muut metsien ekosysteemipalvelut, jotka ovat elintärkeitä ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille, kuten puhdas ilma, vesistöjen sääntely ja elinympäristö metsissä eläville monille eri lajeille.

Metsien selviytymis- ja sopeutumiskyvyn parantamiseksi on tarpeen yhä enemmän suojella ja ennallistaa metsäluonnon monimuotoisuutta ja omaksua sen kannalta suotuisia metsänhoitokäytäntöjä. Tämä tarjoaa myös suuren taloudellisen mahdollisuuden, mikäli metsänomistajia ja metsänhoitotahoja tuetaan asianmukaisesti siirtymävaiheessa. Maailman talousfoorumin mukaan metsien suojeleminen, ennallistaminen ja kestävä hoito voivat luoda

³⁷ Asetus (EU) 305/2011.

³⁸ Asetus (EU) 852/2020.

liiketoimintamahdollisuuksia 190 miljardin euron edestä ja 16 miljoonaa työpaikkaa koko maailmassa vuoteen 2030 mennessä³⁹.

Lisäksi tarvitaan selkeitä lähestymistapoja riskien vähentämiseksi, sillä on hyvinkin epävarmaa, millaisia metsät ovat tulevaisuudessa. Ilmastonmuutos merkitsee metsien muuttumista. Euroopan kasvillisuusalueet ovat alkaneet siirtyä ylöspäin ja pohjoiseen, mikä on useimmissa paikoissa johtanut metsäekosysteemien muuttumiseen. On vain hyvin vähän metsiä, joihin ilmastonmuutos ei vaikuttaisi voimakkaasti tai jotka eivät tarvitsisi välittömiä hoitotoimia, jotta voidaan vähentää niiden haavoittuvuutta ilmastonmuutokselle.

Metsänomistajat ja metsänhoitotahot eri puolilla Eurooppaa ovat jo hyvin tietoisia ilmastonmuutoksesta ja huolissaan sen vaikutuksista. Tämä tietoisuus on yhä enemmän tarpeen muuttaa riittäviksi ja konkreettisiksi sopeutumistoimiksi ja selviytymis- ja sopeutumiskykyä parantaviksi metsänhoitokäytännöiksi. Tätä varten on kehitettävä teknistä osaamista ja informaatiota sekä kohdennettuja sääntelyllisiä ja taloudellisia kannustimia ja tukea. Uudella metsästrategialla on määrä puuttua näihin kysymyksiin, jotta voidaan tukea metsänomistajia ja metsien hoitajia niiden pyrkimyksissä, ottaa parhaat käytännöt laajempaan käyttöön ja lisätä EU:n metsäpeitteen määrää ja laatua tulevana vuosikymmeninä.

3.1. EU:n viimeisten jäljellä olevien luonnontilaisten ja vanhojen metsien suojeleminen

Jotta luonnolle jäisi tilaa menestyä ja kukoistaa, EU:n biodiversiteettistrategiassa 2030 on ehdotettu yleistä tavoitetta suojella vähintään 30 prosenttia EU:n maa-alueista tehokkaan hoitojärjestelmän puitteissa. Kolmasosa tästä eli 10 prosenttia EU:n maa-alueista kuuluisi tiukan oikeudellisen suojelun piiriin. Tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan myös metsäekosysteemien panosta.

Erityisesti kaikkien luonnontilaisten ja vanhojen metsien tulee olla tiukan suojelun piirissä. Niiden arvioitu peitto on vain noin 3 prosenttia EU:n metsämaasta, ja nämä metsäalueet ovat yleensä pieniä ja hajanaisia. Sen lisäksi, että luonnontilaiset ja vanhat metsät kuuluvat EU:n rikkaimpiin metsäekosysteemeihin, ne ylläpitävät merkittäviä hiilivarastoja ja myös poistavat hiiltä ilmakehästä. Ne ovat myös ensisijaisen tärkeitä luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja kriittisten ekosysteemipalvelujen tarjoamisen kannalta⁴⁰.

Edelleen on kuitenkin **välitön tarve kartoittaa luonnontilaiset ja vanhat metsät ja ottaa käyttöön niiden suojelujärjestelmä**. Tähän sisältyvät myös lisäponnistelut luonnontilaisten metsien suojelemiseksi unionin syrjäisimmillä alueilla ja merentakaisilla alueilla, sillä niillä luonnon monimuotoisuus on arvoltaan poikkeuksellisen suuri ja ainutlaatuinen. Tiukasti suojeltujen metsien koskemattoman luonteen säilyttämiseksi on tärkeää jättää metsänkierron dynamiikka näissä metsissä mahdollisimman pitkälti luonnollisten prosessien varaan ja rajoittaa ihmisen hakkuu- ja hankintatoimintaa sekä löytää samalla synergioita kestävästä ekomatkailemisesta ja virkistysmahdollisuuksien kanssa.

Komissio työskentelee yhteistyössä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa sopiakseen vuoden 2021 loppuun mennessä **luonnontilaisten ja vanhojen metsien yhteisestä määritelmästä** ja tiukasta suojelujärjestelmästä. **Jäsenvaltioiden olisi kiireellisesti osallistuttava näiden metsien**

³⁹ <https://www.weforum.org/press/2020/08/us-businesses-governments-and-non-profits-join-global-push-for-1-trillion-trees/>

⁴⁰ Barredo Cano, J.I., Brailescu, C., Teller, A., Sabatini, F.M., Mauri, A. ja Janouskova, K., *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe*, EUR 30661 EN, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2021, ISBN 978-92-76-34229-8, doi:10.2760/13239, JRC124671.

kartoitukseen ja seurantaan sekä varmistettava, ettei näiden metsien tila heikkene ennen kuin jäsenvaltiot alkavat soveltaa suojelujärjestelmää.

3.2. Metsien ennallistamisen varmistaminen ja metsien kestävän hoidon tehostaminen ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja metsien selviytymis- ja sopeutumiskyvyn parantamiseksi

Luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät ja ennallistavat metsänhoitokäytännöt parantavat metsien selviytymis- ja sopeutumiskykyä, jolloin metsät voivat täyttää sosioekonomiset ja ekologiset tehtävänsä. Kaikkia metsiä olisi yhä enemmän hoidettava siten, että huolehditaan niiden riittävästä luonnon monimuotoisuudesta ottaen huomioon erot luonnonoloissa, luonnonmaantieteellisillä alueilla ja metsätypologiassa. Tässä tarjoutuu merkittäviä mahdollisuuksia kaikkia osapuolia hyödyttäviin toimenpiteisiin, joilla samanaikaisesti parannetaan metsien tuottavuutta, puuntuotantoa, luonnon monimuotoisuutta, hiilinielujen toimintaa, maaperän terveitä ominaisuuksia ja ilmastokestävyyttä. Se, että metsäekosysteemien ja -lajien monimuotoisuus lisääntyy ja metsänhoitoon omaksutaan hyvin mukautettuja geenivarat turvaavia ja ekosysteemilähtöisiä lähestymistapoja, voi parantaa sopeutuvuutta pitkällä aikavälillä ja metsien elpymis- ja itsesääntelykykyä.

Lisäksi tässä yhteydessä ovat olennaisia tietyt luonnon monimuotoisuutta ja selviytymis- ja sopeutumiskykyä tukevat hoitokäytännöt, kuten geneettisesti ja käyttönsä kannalta monimuotoisten sekametsien luominen tai ylläpitäminen metsikkö- ja maisematasolla, erityisesti lisäämällä lehtipuukantaa sekä lajeja, joilla bioottinen ja abiottinen stressiherkkyys vaihtelee ja joilla on erilaisia häiriöiden jälkeisiä palautumismekanismeja, sen sijaan että keskityttäisiin yksilajisiin viljelmiin. Lisäksi sellaiset hoitokäytännöt kuin eri-ikäisrakenteinen ja jatkuvapeitteinen metsänkasvatus, kuolleen puuaineksen pitäminen määrältään riittävänä, luonnoneläinkantojen sääntely ja suojeltujen elinympäristöjen tai tuotannosta poistettujen alojen luominen tuotantometsiin, auttavat varmistamaan metsien pitkän aikavälin ekologisen ja sosioekonomisen elinkelpoisuuden. Myös metsiin liittyvät riskinhallintakäytännöt, kuten yhdennetyt maastopalojen hallintajärjestelmät, parantavat metsien kykyä kestää maastopaloja, tuholaisia ja tauteja ja tuottavat muita myönteisiä heijastusvaikutuksia. Tällaiset käytännöt toimivat ikään kuin vakuutuksena ja takaavat, että metsät voivat edelleen täyttää kaikki monikäyttötehtävänsä tavaroiden ja palvelujen turvaamisessa muuttuvassa ja epävarmassa tulevaisuudessa.

Vastaavasti joihinkin muihin käytäntöihin pitäisi suhtautua varovaisuudella⁴¹, erityisesti jos ne vaikuttavat luonnon monimuotoisuuteen maanpinnan yläpuolella ja vähentävät hiiltä juuristossa ja maaperän hiilipitoisuutta. Tällaisiin metsänhoitokäytäntöihin kuuluu avohakkuu, jonka suhteen ympäristöön ja ekosysteemeihin liittyvät kysymykset, muun muassa tiettyjen lajien tarpeet, tulisi yhä paremmin ottaa huomioon. Näitä käytäntöjä saisi käyttää vain asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa. Olisi myös vältettävä kantojen ja juurien poistamista ja sen sijaan jätettävä ne metsään. Lintujen pesimäaikana tehtävissä hakkuissa on noudatettava lintudirektiiviä⁴².

On erityisen tärkeää huolehtia metsien maaperästä, koska puiden ja niiden kasvumaaperän välillä on vahva keskinäinen riippuvuus. Jotta puut menestyisivät, puunjuurien on saatava maaperästä kaikki olennaiset aineet ja ravinteet. Maaperän ominaisuuksia ja maaperän ekosysteemipalveluja on siksi suojeltava terveiden ja tuottavien metsien perustana. Ei esimerkiksi pitäisi aiheuttomasti

⁴¹ Näitä olisi käytettävä vain asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, esimerkiksi jos ne osoittautuvat tarpeellisiksi ympäristöön tai ekosysteemin terveyteen liittyvistä syistä.

⁴² Direktiivi 2009/147 luonnonvaraisten lintujen suojelusta.

käyttää epätarkoituksenmukaisia koneita, joiden käyttö johtaa kielteisiin ympäristövaikutuksiin, kuten maaperän tiivistymiseen.

Monet eurooppalaiset metsänomistajat ja metsänhoidosta vastaavat tahot ovat jo omaksuneet edellä mainittuja kestävämmällä pohjalla olevia periaatteita ja käytäntöjä osana kestävää metsänhoitoa. Tarkoituksena on, että niistä muodostuu tulevaisuudessa yhä enemmän sen selkäranka.

Esimerkkejä hyvistä metsänhoitokäytännöistä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja ennallistamiseksi

*Yli sadan vertailumetsän metsänhoitajille on perustettu kansainvälinen verkosto palvelemaan kokemusten, käytäntöjen ja osaamisen jakamista sekä koulutusta ja edistämään siirtymistä kohti kestävämpää metsänhoitoa, jonka perustana ovat metsäekosysteemin luonnolliset prosessit: sekametsitys puiden tai puuryhmien tasolla, luontainen uudistaminen tai pienessä mittakaavassa tapahtuva monipuolistettu istuttaminen, jatkuvapuiteisuus välttämällä mahdollisimman pitkälti avohakkuut ja niiden haitat, metsiköiden ikärakenteen asteittainen monipuolistaminen, metsänhoito puu- tai puuryhmätasolla ja valmiuksien parantaminen luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi.⁴³

*INTEGRATE-verkosto on Euroopan eri maita edustavien tahojen allianssi, joka edistää luonnonsuojelun niveltämistä kestäväan metsänhoitoon politiikan, käytännön ja tutkimuksen tasolla.⁴⁴

*Saksan *Waldumbau*-prosessia käytetään muutoksen aikaansaamiseen metsissä biodiversiteetin ja ilmastonkestävyyden lisäämiseksi. *Waldumbau* voi olla keino korjata esimerkiksi myrskytuulten tai hyönteisten aiheuttamia metsävaurioita uudelleenistutuksen yhteydessä tai ehkäistä tällaisia vaurioita ennalta. Tavoitteena on luoda luonnollisempia rakenteita ja elinkaaria siten, että kussakin metsikössä on useita lajeja ja eri-ikäistä puustoa. Tällä tavoin *Waldumbau* palvelee myös metsien suojelua ja niiden tehtävää hiilinieluna ja tarjoaa suuren taloudellisen mahdollisuuden, jos metsänomistajia ja metsien hoitajia tuetaan asianmukaisesti siirtymävaiheessa⁴⁵.

Yhteisestä kestäväan metsänhoidon määritelmästä on sovittu yleiseurooppalaisessa metsien suojelua käsittelevässä ministerikonferenssissa ("Forest Europe"). Tähän sisältyvät vapaaehtoiset periaatteet, suuntaviivat ja indikaattorit, joita allekirjoittajat käyttävät edistymisen seurantaan metsissään. Kestäväällä metsänhoidolla tarkoitetaan *metsien ja metsämaiden hoitoa ja käyttöä siten, että säilytetään niiden monimuotoisuus, tuottavuus, uusiutumiskyky, elinvoimaisuus ja mahdollisuus toteuttaa nyt ja tulevaisuudessa merkityksellisiä ekologisia, taloudellisia ja sosiaalisia toimintoja paikallisilla, kansallisilla ja maailmanlaajuisilla tasoilla, sekä siten, ettei aiheuteta vahinkoa muille ekosysteemeille.*

Jotta uusiin haasteisiin ja tarpeisiin voitaisiin vastata paremmin ja koska metsillä on yhä suurempi merkitys EU:n yhteisesti sovittujen ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden kannalta, kestäväan metsänhoidon kehystä on parannettava erityisesti ekosysteemien terveyttä, luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutosta koskevien kriteerien osalta, jotta siitä tulisi yksityiskohtaisempi seurantaväline, jonka avulla voidaan määritellä ja vertailla erilaisia hoitotapoja, niiden vaikutusta ja EU:n metsien yleistä tilaa. Kestävä metsänhoito kattaa jo useita asiaankuuluvia indikaattoreita, kuten kuolleen puuaineksen ja lajien monimuotoisuuden, mutta siinä ei edelleenkään määritellä kynnyksarvoja tai vaihteluvälejä toivotun tilan vertailuarvoiksi.

⁴³ <https://www.prosilva.org/close-to-nature-forestry/exemplary-forests/-www.forbiodiv.org> – <https://www.prosilva.org/information-news/news/exemplary-forests-network/> ja <https://askafor.eu/>

⁴⁴ <https://integratenetwork.org/>

⁴⁵ [BMEL – Publikationen – Der Wald in Deutschland – ausgewählte Ergebnisse der dritten Bundeswaldinventur.](#)

Tämän vuoksi komissio aikoo määritellä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ja tiiviissä yhteistyössä metsäalan eri sidosryhmien kanssa Forest European kestävän metsänhoidon kriteerien pohjalta lisäindikaattoreita sekä kynnysarvoja tai vaihteluvälejä kestävää metsänhoitoa varten. Kyseeseen tuleviin metsäekosysteemien olosuhteisiin kuuluvat muun muassa terveys, luonnon monimuotoisuus ja ilmastotavoitteet. Jäsenvaltioita perinpohjaisesti kuullen komissio arvioi, miten näitä voitaisiin parhaiten käyttää toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ja aluksi vapaaehtoiselta pohjalta, jotta voidaan vertailemalla saada parempi käsitys metsien yleisestä kestävydestä EU:ssa ja osoittaa kestävän metsänhoidon vaikutus EU:n tavoitteisiin, kuten ilmasto-, biodiversiteetti- ja kiertotaloustavoitteisiin.

Indikaattoreiden, kynnysarvojen tai vaihteluvälien olisi perustuttava jo tehtävään työhön, ja niissä tulisi ottaa huomioon metsien vaihtelevuus, luonnonmaantieteelliset alueet ja metsätypologia sekä myös huolehtia tarvittavasta joustavuudesta. Luonnonläheistä metsänhoitoa⁴⁶ koskevia suuntaviivoja, joita komissio laatii parhaillaan, tullaan hyödyntämään kestävän metsänhoidon indikaattoreita ja uusia kynnysarvoja koskevassa työssä, joka toteutetaan läheisessä kumppanuudessa ja yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa osana päivitettyä EU:n metsähallintokehystä.

Jäsenvaltioiden kanssa laadittujen suuntaviivojen pohjalta komissio aikoo myös kehittää **”luonnonläheisyyden” vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän**, jotta luonnon monimuotoisuutta parhaiten edistävät hoitokäytännöt voisivat hyötyä EU:n laatumerkistä. Tällaisen sertifiointijärjestelmän kehittäminen edellyttää vaikutustenarvioinnin tekemistä ja sidosryhmien osallistumista.

Osana vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian täytäntöönpanoa komissio aikoo ehdottaa oikeudellisesti sitovaa välinettä ekosysteemien ennallistamista varten. Kyseeseen tulevat erityisesti sellaiset ekosysteemit, joilla on parhaat mahdollisuudet ottaa talteen ja varastoida hiiltä sekä ehkäistä ja vähentää luonnonkatastrofien vaikutuksia. Tähän sisältyy tavoitteita metsäekosysteemien ennallistamiseksi siltä osin kuin jälkimmäiset on määritelty EU:n luontolainsäädännössä⁴⁷.

Metsien sopeuttavan ennallistamisen ja ekosysteemilähtöisten hoitokäytäntöjen lisäksi **ilmastonmuutokseen sopeutuminen vaatii myös investoimista metsätuhojen ennalta ehkäisyyn, varautumiseen ja reagointiin näihin tuhoihin sekä metsien elpymiseen tuhojen jälkeen.** Ennen kuin panostetaan tarvittaviin laitteisiin ja toimintoihin olisi kaikin tavoin pyrittävä ehkäisemään ennalta ilmastoon liittyvät tuhot ja parantamaan metsien selviytymis- ja sopeutumiskykyä. Lisäksi metsätuhoihin reagoinnista ja tuhojen jälkeisestä elpymisestä aiheutuville menoille tulisi asettaa vähintään ”paremman ennallistamisen ja uudelleenmetsityksen” edellytykset linjassa edellä kuvattujen selviytymis- ja sopeutumiskykyä parantavien metsänhoitokäytäntöjen kanssa.

Metsien sopeuttamiseksi ilmastonmuutokseen ja metsien ennallistamiseksi ilmastotuhojen jälkeen tarvitaan myös suuria määriä soveltuvaa metsänviljelyaineistoa. Tavoitteena on turvata geenivarat, joista ilmastokestävämpi metsätalous on riippuvainen, ja niiden kestävä ja

⁴⁶ Luonnonläheinen metsänhoito on esimerkki edellä mainituista käytännöistä. Sillä pyritään metsien monikäyttöön yhdistämällä tavoitteina luonnon monimuotoisuus (myös istutusmetsissä), hiilivarastojen säilyttäminen ja puusta saatavat tulot. Vaikka luonnonläheiselle metsänhoidolle ei vielä ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää, yksityiset ja julkiset organisaatiot keskustelevat sen käsitteestä sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti.

⁴⁷ Luontodirektiivin liite I.

ekologisiin periaatteisiin nojautuva käyttö, lisätä tällaisen aineiston tuotantoa ja saatavuutta, tarjota parempaa tietoa sen soveltuvuudesta tuleviin ilmasto-oloihin, tukea tutkimusta metsälajien avustetun leviämisen periaatteista ja soveltamismenetelmistä sekä tehostaa kyseisen aineiston yhteistä tuotantoa ja siirtoa yli kansallisten rajojen. Komissio aikoo **metsänviljelyaineistoa koskevan lainsäädännön tarkistamisen** yhteydessä edistää täydentävillä toimenpiteillä tuleviin ilmasto-oloihin soveltuvan metsänviljelyaineiston tuotantoa. Tulisi myös tehostaa tutkimusta ja innovointia sekä lajien ja soveltuvien lähtöisyysalueiden testausta ja valintaa tuleviin olosuhteisiin.

Lisäksi komissio seuraa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa puiden terveystilannetta EU:ssa ja muun muassa haitallisten vieraslajien, tautien ja tuholaisien – kuten kaarnakuoriaisten – vaikutuksia sekä kannustaa tarvittaviin ennalta ehkäiseviin toimiin, jotta ongelmat voidaan havaita ja poistaa jo varhaisessa vaiheessa. Kyse on tuholaiistorjunnan strategioista riskialteimpien alueiden tunnistamiseksi, parhaiden käytäntöjen vaihdosta, tuesta ja yhteistyöstä kasvinsuojelutarkastuksissa sekä innovatiivisten ja kestävien kasvinsuojelukeinojen kehittämisestä luonnon monimuotoisuutta suosivien ekologisten periaatteiden mukaisesti.

3.3. *Luonnoltaan monimuotoisiin metsiin tähtäävä metsitys ja uudelleenmetsitys*

Spontaani metsän uudelleenkasvu luontaisen sukkession eli seuraannon kautta on tärkein EU:n metsäalueiden kasvua lisäävä tekijä. Useimmin tällaista kasvua lisää maataloudesta luopuminen ja maaseutualueiden autioituminen. Metsä- ja puupeitteisyyttä on kuitenkin mahdollista laajentaa EU:ssa myös aktiivisella ja kestäväällä metsityksellä, uudelleenmetsityksellä ja puun istutuksella.

Tämä koskee ennen muuta kaupunkialueita ja kaupunkien lähialueita (mm. kaupunkipuistoja, puustoa yleisillä ja yksityisillä alueilla, viherryttämistä rakennuksissa ja infrastruktuureissa sekä kaupunkipuutarhoja) ja maatalousmaata (mm. käytöstä poisjääneillä alueilla samoin kuin peltometsäviljelyn ja metsälaitumien, maisemapiirteiden sekä ekologisten käytävien muodostamisen kautta). On tärkeää hyödyntää tätä potentiaalia, sillä metsityksen tehostaminen on myös yksi tuloksellisimmista ilmastonmuutos- ja metsätuhoriskejä vähentävistä strategioista metsäalalla. Se voi myös luoda merkittäviä työllistymismahdollisuuksia. Esimerkkeinä voidaan mainita siementen kerääminen ja viljely, taimien istutus ja taimikon hoito sekä sosioekonomisten hyötyjen tuottaminen paikallisyhteisöille. Viher- ja metsäalueiden läheisyydestä voi myös olla valtavaa hyötyä ihmisten fyysiselle ja henkiselle terveydelle.

EU:n biodiversiteettistrategiassa 2030 annetaan **sitoutus vähintään 3 miljardin uuden puun istuttamisesta vuoteen 2030 mennessä** täysin ekologisia periaatteita noudattaen. Aloitteella torjutaan tämänhetkistä pienenevää suuntausta EU:n metsäpinta-alan nettokasvussa. Ajamittaan se myös osaltaan lisää EU:n metsäpeitteisyyttä ja sitä kautta maaperän hiilinielua ja -varastoja EU:ssa. Se auttaa myös lisäämään yhteiskunnallista tietoisuutta ja sitoutumista ja näin saavuttamaan tavoitteen tulla ensimmäiseksi ilmastoneutraaliksi maanosaksi vuoteen 2050 mennessä. Samoin se edistää luonnon monimuotoisuuden ennallistamista ja kiertotaloutta. Sitoumuksen täytäntöönpanemiseksi strategia sisältää etenemissuunnitelman, jonka yleisenä periaatteena on **istuttaa oikea puu oikeaan paikkaan ja oikeaa tarkoitusta varten**.

Etenemissuunnitelma vähintään 3 miljardin uuden puun istuttamisesta vuoteen 2030 mennessä⁴⁸

⁴⁸ Ks. tämän strategian liite ja strategiaan liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja sitoumuksesta istuttaa 3 miljardin puuta vuoteen 2030 mennessä (SWD(2021)651).

Suunnitelmassa esitetään selkeät kriteerit puiden istutukselle, laskennalle ja seurannalle. Sitä täydentävät erityiset verkkosivut, aikataulu lisätekiöiden kehittämiseksi (ml. puulaskuri), luonnon monimuotoisuutta edistävän metsityksen ja uudelleenmetsityksen suuntaviivojen ja luonnonläheisen metsänhoidon kriteerien laatiminen samoin kuin alustat parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi.

Suunnitelmaan sisältyy yhtenä vahvana komponenttina tavoitteen saavuttamisen seuranta, jolla on keskeinen merkitys. Tässä hyödynnetään komission ja Euroopan ympäristökeskuksen asiantuntemusta. Seurantatietojen pohjalta komissio ja Euroopan ympäristökeskus arvioivat suuntauksia ja täytäntöönpanon tilaa. Istutussitoumuksia koskevan tiedon keräämisessä kansalliselta, alueelliselta ja paikalliselta tasolta pyritään synergiaan käyttämällä teknisiä ratkaisuja, joita on jo käytössä esimerkiksi ilmanlaadun seurannassa.

3.4. Taloudelliset kannustimet metsänomistajille ja metsien hoitajille EU:n metsien määrän ja laadun lisäämiseksi

Metsien suojelun ja ennallistamisen tehostaminen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta otollisempi kestävä metsänhoito ovat oikea toimintaperiaate, joka auttaa takaamaan metsien selviytymis- ja sopeutumiskyvyn ja tuotantokyvyn tuleviksi vuosikymmeniksi. Tämä ei kuitenkaan voi tapahtua ilman eurooppalaisten metsänomistajien ja metsien hoitajien – metsien tärkeimpien vastuutahojen – motivaatiota, mukanaoloa ja toimintaa. Oikean toimintaperiaatteen on myös oltava taloudellisesti toteuttamiskelpoinen. Parhaat käytännöt osoittavat, että tämä on mahdollista.

Kun on kyse julkisessa omistuksessa olevista metsistä, jäsenvaltioiden on vain kohtuullista pyrkiä ponnekkaammin metsien suojeluun ja ennallistamiseen, jotta voidaan saavuttaa yhteisesti sovitut tiukemmat EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteet ja varmistaa siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen. Strategialla torjutaan suuntausta, joka on näkynyt EU:n maaperien ja nimenomaan metsien kasvihuonekaasupäästöpoistumien nettovähennyksenä kymmenen viime vuoden aikana. Suuntauksen kääntäminen on edellytys sille, että EU:n sopimat tiukennetut ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteet voidaan saavuttaa ja metsien ilmastokestävyys varmistaa, jotta metsät voisivat täyttää moninaiset tehtävänsä. Tähän tarvitaan tässä strategiassa esitettyjä aloitteita, joilla huolehditaan metsien suojelusta ja ennallistamisesta, tehostetaan kestäviä metsänhoitokäytäntöjä, jotka sitovat hiiltä metsäekosysteemissä (myös maaperässä), ja asetetaan etusijalle puun kaskadikäyttö, samoin kuin aloitteita metsän uudistamista sekä kestävää metsitystä ja uudelleenmetsitystä varten.

Yksityiset metsänomistajat ja metsien hoitajat, varsinkin pientilat, ovat usein suoraan riippuvaisia metsistä toimeentulonsa lähteenä. Niiden päätulolähteenä on nykyisin puunmyynti. Muista hyödyistä, joihin kuuluvat erityisesti metsien kautta tarjottavat ekosysteemipalvelut, palkitaan harvoin tai ei koskaan. Tämän on muututtava. **Metsänomistajille ja metsien hoitajille tarvitaan houkuttimia ja taloudellisia kannustimia, jotta metsien suojelun ja ennallistamisen kautta voidaan tarjota puun ja muiden materiaalien ja tuotteiden lisäksi myös ekosysteemipalveluja ja parantaa metsien selviytymis- ja sopeutumiskykyä omaksumalla ilmaston ja biodiversiteetin kannalta parhaat metsänhoitokäytännöt.** Tämä on erityisen tärkeää niissä osissa Eurooppaa, joihin ilmastonmuutos on iskenyt odotettua aikaisemmin ja voimakkaammin ja joissa maaseutualueet ovat kärsineet tulonmenetyksistä, toimeentulolähteiden menetyksistä ja jopa ihmishenkien menetyksistä metsäkatastrofien vuoksi.

Ekosysteemipalveluihin sovellettavista julkisista ja yksityisistä maksujärjestelmistä on olemassa hyviä esimerkkejä. Kyse voi olla esimerkiksi juomaveden suojelusta, hiilen sitomisesta tai

luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä. EU:n tukemissa tutkimuksissa⁴⁹ tarkastellaan, mitä vaihtoehtoja voitaisiin ottaa käyttöön ja miten voitaisiin parantaa teknisiä taitoja ja edellytyksiä julkisten ja yksityisten markkinoiden kehittämiseksi metsien ekosysteemipalvelujen tarjoamiseksi. Tähän liittyen Life-ohjelmaan kuuluvassa valmistelutoimessa tarkastellaan sidosryhmien kanssa, miten ekosysteemipalveluista suoritettavat korvaukset voitaisiin sisällyttää EU:n rahoitusohjelmiin, ottaen myös huomioon nykyisistä kansallisista ekosysteemipalvelujen maksujärjestelmistä saadut kokemukset.

Esimerkkejä ekosysteemipalvelujen julkisista ja yksityisistä maksujärjestelmistä

Suomen METSO-ohjelmasta maksetaan yksityisille metsänomistajille korvausta luonnon monimuotoisuuden suojelemisesta maillaan. Korvausmäärät riippuvat maan arvosta ja siitä, kuinka pitkäksi aikaa metsäalue suojellaan.

Kroatiassa käytössä olevan yleisveron mukaan taloudellista toimintaa harjoittavat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joiden tulot ylittävät 400 000 euroa, maksavat 0,0265 prosenttia kokonaistuloistaan metsien ekosysteemipalvelujen rahoittamiseen. Näin kerätyt verovarot jaetaan erityisen kansallisen rahaston kautta metsänomistajille metsäalueittain ja metsäsuunnitelmien mukaisesti.

Ranskan *Label Bas Carbone* -järjestelmässä yksityiset ja julkiset toimijat voivat vapaaehtoisesti kompensoida kasvihuonekaasupäästöjään tukemalla taloudellisesti Ranskan metsänhoitoon liittyviä ympäristöpalveluja (vähähiiliset eli ”*bas carbone*” -toimet).

Portugalin vuonna 2019 käynnistämästä pilottiohjelmasta maksetaan korvausta metsien ekosysteemipalveluista kahdessa luonnonpuistossa, mihin sisältyvät eukalyptusviljelmien palauttaminen luonnontilaan, alkuperäislajien istutukset ja muiden kuin puutuotteiden kehittäminen.

Saksassa liittovaltion vesilainsäädännön mukaan metsänomistajilla on oikeus saada korvauksia metsien hoitoon liittyvistä rajoituksista pohjaveden suojelualueilla.

Osana **GHOC-aloitetta** (”**Green Heart of Cork**”), kehittäjänä **WWF Mediterranean**, yksityinen juomayhtiö on maksanut metsämaan omistajille korvausta tuotantoprosessissaan käytetyn pohjaveden suojelemisesta.

EU:n tasolla yhteisestä maatalouspolitiikasta (YMP) myönnetään jo kansallisten maaseudun kehittämisohjelmien kautta taloudellista tukea metsille ja metsänhoidolle ilmastonmuutosriskeihin sopeutumiseksi ja tähän liittyvän selviytymis- ja sopeutumiskyvyn parantamiseksi. Vuosina 2014–2020 YMP:n metsätaloustoimenpiteissä sidottiin 6,7 miljardia euroa EU:n strategisten tavoitteiden tueksi, pääasiassa metsittämiseen (27 %), metsäpalojen ja muiden metsäkatastrofien ehkäisyyn (24 %) sekä investointeihin metsien selviytymis- ja sopeutumiskyvyn ja sosioekonomisten tehtävien tukemiseksi (19 %). Metsätaloustoimenpiteiden käyttö on kuitenkin ollut vähäistä ja vähentynyt huomattavasti ohjelmakauden aikana. Syynä on muun muassa se, ettei hallinnollisista menettelyistä tuen hakemiseksi ole tarpeeksi tietoa. Lisäksi premion houkuttelevuus on riittämätön eikä valmiuksien kehittämiseen ole käytettävissä riittävää tukea neuvontapalvelujen kautta. Saatavilla ei myöskään ole tarpeeksi täytäntöönpano-ohjeistusta toiminnoista ja toimenpiteistä, joilla metsiä sopeutetaan ilmastonmuutokseen riskien (kuten maastopalojen, maaperän eroosion, tautien ja tulvien) ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Uusi YMP (vuosiksi 2023–2027) tarjoaa enemmän joustoa suunnitella metsiin liittyvät tukitoimet kansallisten tarpeiden ja erityispiirteiden mukaisesti. Se vähentää byrokratiaa samalla

⁴⁹ Horisontti Eurooppa -hankkeet: InnoForest, SINCERE.

kun voidaan huolehtia kytköksistä ja synergisistä lähestymistavasta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, kansallisen metsäpolitiikan ja EU:n ympäristö- ja ilmastolainsäädännön välillä. Komissio pyrkii siihen, että **käytettävissä olevia maaseudun kehittämisvaroja hyödynnettäisiin enemmän uuden metsästrategian tarkoituksiin.**

Jäsenvaltioille annetut YMP:n strategiasuunnitelmia koskevat suositukset vuosiksi 2023–2027 kannustavat ottamaan metsät asianmukaisesti huomioon. Jäsenvaltiot saivat erityisiä suosituksia metsiin ja metsätalouteen liittyen. Niiden tavoitteena on ennen muuta edistää kestävä metsänhoitoa ja kestävä metsitystä ja uudelleenmetsitystä, tehostaa metsien monikäyttöä ja metsien roolia hiilinieluinä, suojella metsiä ja ennallistaa metsäekosysteemejä elinympäristöjen ja lajien hyvän tilan saavuttamiseksi, parantaa metsien ilmastokestävyyttä ja voimistaa maaseutualueiden sosioekonomista kehitystä.

Jäsenvaltioilta tarvitaan lisätoimia, jotta metsäalan sidosryhmät saadaan paremmin mukaan YMP:n strategiasuunnitelmien kehittämiseen jäsenvaltiosalla. Komissio tarjoaa käyttöön uusia keinoja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä, jotta voidaan parantaa metsiin liittyvien tukitoimien suunnittelua ja täytäntöönpanoa edistämällä tiedonvaihtoa jäsenvaltioiden asiantuntijoiden välillä, tarjoamalla demonstraatiokeinoja rahoituksen johdonmukaista käyttöä varten ja tukemalla paikallista ja alueellista verkostoitumista, mukaan lukien demonstraatioimet paikan päällä. YMP:n strategiasuunnitelmien arvioinnissa komissio kiinnittää erityistä huomiota metsiin liittyviin toimenpiteisiin, joilla on vahvoja synergioita EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden kanssa.

EU:n tiukennettujen ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden valossa **jäsenvaltioita erityisesti kannustetaan kansallisten olosuhteidensa tarpeiden mukaan luomaan ekosysteemipalvelujen maksujärjestelmä metsänomistajille ja metsien hoitajille kustannusten ja tulonmenetysten kattamiseksi** vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi kansallisissa järjestelmissä, kuten Suomen METSO-ohjelmassa. **Jäsenvaltioita myös kehoitetaan ottamaan nopeammin käyttöön hiiliviljelykäytäntöjä esimerkiksi peltometsätaloutta koskevien ekojärjestelmien tai maaseudun kehittämisen tukitoimien avulla,** jotta voidaan kattaa luonnon monimuotoisuutta edistävät metsitys- ja uudelleenmetsitysinvestoinnit, peltometsäviljely ja muut ei-tuotannolliset investoinnit ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Komissio antaa jäsenvaltioiden tueksi **neuvontaa ja teknistä ohjeistusta ekosysteemipalvelujen maksujärjestelmän kehittämisestä.**

Komissio aikoo myös hyväksyä **hiiliviljelyaloitteen,** josta ilmoitettiin Pelloilta pöytä -strategiassa ja jolla viedään eteenpäin uutta vihreää liiketoimintamallia palkitsemalla maankäyttäjää, myös metsien hoitajia ja metsänomistajia, ilmasto- ja ympäristöystävällisistä käytännöistä niiden tarjoamien ilmastohyötyjen perusteella. Palkitsemalla hillitsemistoimista kannustinmaksuilla tai tuottamalla kaupattavia hiilisertifikaatteja luodaan uutta liiketoimintamallia uudeksi tulonlähteeksi viljelijöille, metsänhoitajille ja maankäyttäjille, jotka ottavat käyttöön kestäviä hiilidioksidin poistamiseen ja varastointiin johtavia toimintoja.

Hiiliviljelyjärjestelmiä voidaan edistää julkisella politiikalla ja yksityisillä aloitteilla. Julkista tukea voidaan myöntää myös puhtaasti kansallisena rahoituksena valtioneuvoston ja erityisesti parhaillaan tarkistettavien EU:n maa- ja metsätalouden valtioneuvoston mukaisesti moniin erilaisiin metsätaloustoimenpiteisiin, esimerkiksi tukena investointeihin, joilla parannetaan metsäekosysteemien selviytymis- ja sopeutumiskykyä ja ympäristöarvoa, tai tukena metsätalouden ympäristö- ja ilmastopalveluihin ja metsien suojeluun. Komissio tutkii valtioneuvoston tarkistamisen yhteydessä, miten voitaisiin helpottaa kansallisten varojen käyttöä metsätaloustoimenpiteisiin ja kohdentaa ne paremmin ekosysteemipalveluihin.

Hiiliviljelyjärjestelmiä voidaan rahoittaa myös yksityisillä aloitteilla tuottamalla hiilsertifikaatteja, joilla voidaan käydä kauppaa markkinoilla. Saatavat maksut kytkettäisiin tuotettuihin tuloksiin, mikä takaisi kulloistenkin varojen kohdennetun käytön aiottuun ilmasto- tai ympäristötavoitteeseen, muun muassa ekosysteemipalvelujen tarjoamisessa. Hiiliviljely voi näin ollen olla yksi potentiaalinen keino saavuttaa ja panna täytäntöön tämän strategian tavoitteet.

Lisäksi komissio kehittää parhaillaan hiilipoistumien sertifiointin sääntelykehystä, josta ilmoitettiin kiertotaloutta koskevassa EU:n toimintasuunnitelmassa.

Maaseutualueita koskevan pitkän aikavälin vision yhteydessä edistetään metsävaltaisten maaseutualueiden ja -kuntien verkostoitumista, jotta tällaiset alueet saavat äänensä kuuluville ja ovat edustettuina keskeisissä aloitteissa (maaseudun seurantakeskus, eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston portaali⁵⁰), ja samalla helpotetaan metsäalueiden erityisten realiteettien ja tarpeiden arviointia kaikkialla EU:ssa.

Komissio aikoo:

1. Ehdottaa vuoden 2021 loppuun mennessä **oikeudellisesti sitovaa välinettä ekosysteemien ennallistamista varten**, mukaan lukien metsäekosysteemit.
2. Laatia vuoden 2021 loppuun mennessä **suuntaviivat luonnontilaisten ja vanhojen metsien määrittelylle**, mukaan lukien niiden **määritelmä, kartoitus, seuranta ja tiukka suojelu**.
3. Määrittää viimeistään vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä **yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ja läheisessä yhteistyössä metsäalan eri sidosryhmien kanssa kestävä metsänhoidon lisäindikaattorit sekä kynnysarvot tai vaihteluvälit** ja arvioida, miten niitä voitaisiin parhaiten käyttää aluksi vapaaehtoiselta pohjalta.
4. Laatia viimeistään vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä **suuntaviivat luonnon monimuotoisuutta edistävästä metsityksestä ja uudelleenmetsityksestä**.
5. Laatia määritelmän ja hyväksyä suuntaviivat **luonnonläheisen metsänhoidon käytännöistä** viimeistään vuoden 2022 toisella neljänneksellä sekä **luonnonläheisen metsänhoidon vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän** viimeistään vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä.
6. Antaa **ohjausta ja edistää osaamisen vaihtoa ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ilmastokestävyttä koskevista hyvistä käytännöistä** käyttäen muun muassa Climate-ADAPT-portaalia.
7. Täydentää vuoden 2022 loppuun mennessä **metsänviljelyaineistoon sovellettavan lainsäädännön tarkistamista** toimenpiteillä, joilla edistetään tuleviin ilmasto-oloihin soveltuvan metsänviljelyaineiston tuotantoa ja kaupan pitämistä.
8. Edistää **metsiin liittyviä tukitoimia tulevassa YMP:ssä (2023–2027)** suhteessa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin, **erityisesti ekosysteemipalvelujen maksujärjestelmien perustamista ja hiiliviljelykäytäntöjen käyttöönottoa**, samoin kuin muiden EU:n rahoitusvälineiden puitteissa (esim. koheesiopolitiikka, Life-ohjelma, Horisontti Eurooppa -ohjelma ja EU:n rajatylittävän yhteistyön Interreg-ohjelmat).
9. Antaa viimeistään marraskuussa 2021 **neuvontaa ja teknistä ohjeistusta ekosysteemipalvelujen maksujärjestelmän kehittämisestä**.
10. Edistää metsiin liittyviä korvausjärjestelmiä toimintasuunnitelmassa, jonka kohteina ovat sekä **hiiliviljely että hiilidioksidin poistamisen sertifiointi** ja joka on määrä hyväksyä vuoden 2021 loppuun mennessä.
11. Tehdä **käyttätymistieteellisen tutkimuksen julkisten varojen hyödyntämisestä metsänhoidossa**, jotta voidaan tunnistaa paremmin keinot parantaa politiikkaa.
12. **Yksilöidä ja pyrkiä poistamaan mahdollisia esteitä, joita voimassa olevat EU:n säädökset ja valtiontukisuuntaviivat asettavat** riittävän julkisen tuen myöntämiselle yleisen edun

⁵⁰ <https://enrd.ec.europa.eu/>

4. Strateginen metsiin kohdistuva seuranta, raportointi ja tiedonkeruu

Nykyisellään tiedot metsien tilasta EU:ssa, niiden sosiaalisesta ja taloudellisesta arvosta sekä niihin kohdistuvista paineista ja niiden tarjoamista ekosysteemipalveluista ovat kovin hajanaisia. Forest Focus -asetuksen voimassaolo päättyi vuonna 2007⁵¹, minkä jälkeen kattavia raportointivaatimuksia ei ole ollut. Lisäksi on haasteellista käyttää kaukokartoitusdataa yhdessä maanpäällisestä seurannasta saatavan datan kanssa. Ongelmina ovat muun muassa yhteentoimivuuden ja yhteisten määritelmien puute, datan monitulkintaisuus, pitkien ja vertailukelpoisten erotuskyvyltään hyvin tarkkojen aikasarjojen puute ja Copernicuksen nykyisiin vakimuotoisiin metsäseurantatuotteisiin liittyvät rajoitukset. Ei ole myöskään olemassa riittävää metsäsuunnittelua, jonka avulla saataisiin koordinoitusti ja kattavasti kuvaa EU:n metsien monikäytöstä ja erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja siihen sopeutumisesta, metsien ekologisesta tilasta, metsätuhojen ehkäisemisestä ja hallinnasta sekä metsäbiomassan kysynnästä ja tarjonnasta erilaisiin sosioekonomisiin tarkoituksiin. Käyttöön tarvitaan myös yksityiskohtaisempia kestävänsä metsänhoidon indikaattoreita ja kynnysarvoja tietyille ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyville tekijöille. Tämä kaikki johtaa ristiriitaiseen tilanteeseen, koska jäsenvaltiot ovat EU:n tasolla sopineet turvautuvansa suuressa määrin metsiin ja metsäbiotalouteen EU:n siirtymisessä ilmastoneutraaliin talouteen.

Toisaalta kuitenkin seuranta- ja raportointitavat ovat vaihtelevia ja hajanaisia. Ei ole strategista kehystä, joka yhdistäisi ne ja jonka avulla voitaisiin kattavasti ja yhdessä jäsenvaltioiden kanssa osoittaa, että EU on oikealla tiellä ja että metsät pystyvät tosiasiallisesti täyttämään monet tehtävänsä ja vastaamaan moninasiin vaatimuksiin, joita niihin kohdistuu. **Kaikissa EU:n jäsenvaltioissa tarvitaan kansallisella ja soveltuvin osin alueellisella tasolla strategista metsäsuunnittelua**, joka pohjautuu luotettavaan seurantaan ja tietoon, avoimeen hallintoon ja koordinoituu tiedonvaihtoon EU:n tasolla. Tämä on tarpeen, jotta voidaan varmistaa yhteisesti sovittujen EU:n tavoitteiden saavuttaminen, varsinkin siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen ja pääseminen biodiversiteetti- ja kiertotaloustavoitteisiin, mukaan lukien maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevan asetuksen tarkistusehdotuksessa esitetyt poistotavoitteet.

Tätä varten ja vaikutustenarvioinnin pohjalta **komissio aikoo esittää lainsäädäntöehdotuksen metsiin kohdistuvan seurannan, raportoinnin ja tiedonkeruun kehyksestä**. Näin luodaan **EU:n laajuinen yhdenmety metsäseurantakehys**, jossa käytetään kaukokartoitustekniikkaa ja paikkatietoja yhdessä maanpäällisen seurannan kanssa, mikä parantaa seurannan tarkkuutta. Vaikutustenarvioinnin ja sidosryhmäkuulemisen perusteella ja noudattaen täysin toissijaisuusperiaatetta tähän sisältyisivät myös erityiset **strategiasuunnitelmat**, joita toimivaltaiset kansalliset tai tapauksen mukaan alueelliset viranomaiset laatisivat metsille. Lainsäädäntöehdotus tarjoaa puitteet toimien tehokkaammalle koordinoinnille kunnioittaen täysin jäsenvaltioiden toimivaltaa tässä asiassa.

Seurannassa tulisi keskittyä säännölliseen ja tiheämpään kustannustehokkaaseen raportointiin ja tietojen päivittämiseen EU:n politiikan kannalta ensisijaisista aiheista, kuten ilmastonmuutoksen vaikutuksista, luonnon monimuotoisuudesta, terveydestä, tuhoista, haitallisista vieraslajeista,

⁵¹ Forest Focus -asetus (2152/2003) oli voimassa vuosina 2003–2007. Sillä perustettiin ”metsien ja ympäristövuorovaikutusten seurannan toimintasuunnitelma yhteisön metsien suojelemiseksi”. Se rakentui tuloksille, joita metsäekosysteemeissä oli saatu kahden aiemman neuvoston asetuksen soveltamisesta (ilmansaasteiden vaikutusten seuranta koskeva neuvoston asetus (ETY) N:o 3528/86 ja metsäpalojen torjuntaa koskeva neuvoston asetus (ETY) N:o 2158/92). Raportti Forest Focus -toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta: <https://ec.europa.eu/environment/archives/forests/ffocus.htm>

metsänhoidosta ja biomassan käytöstä erilaisiin sosioekonomisiin tarkoituksiin. Seuranta tulee tehdä tarkalla spatiaalisella ja ajallisella tasolla. Oikea-aikaisuus on erityisen tärkeää myös siksi, että metsien luonnonhäiriöt leviävät nopeasti. Metsäseurantakehitys hyötyy EU:n avaruushjelman komponenteista, ja Galileo- ja Copernicus-palveluja tulisi hyödyntää näiden prosessien parantamiseksi.⁵²

Muuttujien määrittelyssä EU:n yhdenmukaistetulle seurannalle ja tietojen keruussa ja raportoinnissa hyödynnettäisiin indikaattoreita ja seurantajärjestelmiä, joita on jo käytössä kansallisella ja EU:n tasolla (esim. EU:n metsäpalotietojärjestelmää⁵³), noudattaen ns. yhden kerran periaatetta yhteistä digitaalista palveluväylää koskevassa asetuksessa esitetyllä tavalla. Uusien seurantamuuttujien ja -indikaattoreiden eri vaihtoehtoja arvioitaisiin ja harkittaisiin kuulemalla jäsenvaltioita ja hyödyntämällä asiantuntija-apua, tutkimusta ja muita keinoja, ja ne integroitaisiin seurantajärjestelmään, kun ne ovat käytettävissä. Uusi seurantakehitys voisi myös hyötyä EU:n Destination Earth -aloitteesta (DestinE)⁵⁴, jossa luodaan erittäin tarkka digitaalinen malli maapallosta ja jota voidaan pitää uutena askeleena maapallon luonnonjärjestelmien mallintamisessa ja data-assimilaatiossa erilaisilta mutta toisiinsa kytkeytyvillä temaattisilta alueilta⁵⁵.

Euroopan metsätietojärjestelmää (FISE) kehitetään kulmakivenä yhdenmukaistettujen metsätietojen keruulle Euroopassa. Yhdenmukaistettu metsäseurantajärjestelmä rakentuisi FISEn varaan ja sen tulokset asetettaisiin saataville sen kautta. Komission perustama metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä ja maailman metsäpinta-alan muutoksia ja niiden aiheuttajia seuraava EU:n seurantakeskus⁵⁶ kehittää maanhavainnointiin perustuvia metsäseurannan tapoja, jotka voidaan saattaa operatiivisiksi Copernicuksen kautta ja ottaa käyttöön FISEssä osana yhdenmukaistettua metsäseurantajärjestelmää.

Keskeisten indikaattorien tulostaulu laaditaan ja päivitetään vuosittain niiden indikaattorien osalta, joista tiedot (mm. kaukokartoitustietoina) ovat helposti saatavilla. Ottaen huomioon riskit ja nopeasti muuttuva tilanne EU:n metsissä myös metsähäiriöt ja päivitetty riskinarvioinnit sisällytetään vuotuisiin raportteihin. Indikaattoreista, joiden osalta tietojen vakiintuminen vie pitemmän aikaa, laaditaan tulostaulu joka kuudes vuosi. Tämä tukee myös säännöllisiä seurantaprosesseja, kuten YK:n kestävä kehityksen tavoitteita, kahdeksatta ympäristöalan toimintaohjelmaa ja eurooppalaista ohjauksjaksoa. Tuleva eurooppalainen metsätiedekumppanuus antaa panoksensa näiden raporttien valmisteluun. Kaikista edellä mainituista FISEn raporteista julkaistaan tiivistelmät kansalaisinformaationa. On olennaisen tärkeää varmistaa, että tieteeseen perustuva tieto ja informaatio ovat kaikkien saatavilla. Metsänomistajia ja metsänhoitotahoja, kansalaisyhteiskuntaa ja paikallisia toimintaryhmiä kehoitetaan hyödyntämään näitä raportteja ja järjestämään julkisia tiedotustilaisuuksia omissa maissaan ja yhteisöissään tietoisuuden lisäämiseksi Euroopan metsistä.

⁵² Copernicus Sentinel -dataa ja -tuotteita sekä tekoälyä käytetään jo EU:n tasolla ja eri jäsenvaltioissa esimerkiksi jatkuviin metsäinventaareihin Portugalissa, maankäytön (muutosten) tunnistamiseen ja puiden terveystilanteen seuraamiseen metsänhoitotahojen ja sellu- ja paperiteollisuuden tueksi. Ruotsissa on satelliittikuvista saatavan tiedon avulla vuodesta 2000 lähtien pystytty seuraamaan ja havaitsemaan laittomia hakkuita, jotka ovat tätä nykyä harvinaisia, samoin kuin huonoja hoitokäytäntöjä. Romaniassa toteutetaan luonnontilaisessa metsässä ns. älykkään metsän hanketta tarkoituksena varoittaa metsänvartijoita mahdollisista laittomista hakkuista. Tällaiset esimerkit, jotka eivät ole enää poikkeus, vievät metsänhoitoa digitaaliaikaan.

⁵³ <https://effis.jrc.ec.europa.eu>

⁵⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/destination-earth>

⁵⁵ Komission johdolla tehtäville tietotekniikan kehittämis- ja hankintavalinnoille on saatava ennakkohyväksyntä Euroopan komission tietotekniikka- ja kyberturvallisuuslautakunnalta.

⁵⁶ [EU:n toimien tehostaminen maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi.](#)

Kansalaiset ja yhteisöt myös seuraavat MapMyTree-verkkosivuston kautta puiden istuttamista, jolla täytetään sitoumus vähintään 3 miljardista uudesta puusta vuoteen 2030 mennessä. Puiden istuttamista ja hoitoa koskevat käytännön ohjeet ovat saatavilla erityisellä verkkoalustalla.

Strategiasuunnitelmien laadinnasta vastaisivat toissijaisuusperiaatetta noudattaen jäsenvaltioiden kansalliset tai tapauksen mukaan alueelliset viranomaiset. Niissä jäsenvaltiot esittäisivät **strategisen vision metsistään ja metsäalastaan** seuraavien 10, 30 ja 50 vuoden ajaksi. Suunnitelmille ei tarvittaisi komission hyväksyntää, mutta ne sisältäisivät yhteisiä osatekijöitä ja niillä olisi yleinen rakenne, joka laadittaisiin yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa vaikutustentarvioiden pohjalta ja sidosryhmien panoksella. Näin voidaan huolehtia siitä, että suunnitelmat ovat vertailukelpoisia ja antavat kattavan kuvan metsien tilasta ja nykyisestä ja tulevasta kehityksestä EU:ssa jäsenvaltioiden näkökulmasta.

Vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian mukaan **metsäsuunnitelmien** kattamiin metsäalueisiin olisi kuuluttava kaikki hoidetut julkiset metsät ja yksityisiä metsiä enenevässä määrin.⁵⁷ Tämä auttaisi metsänomistajia ja metsänhoitotahoja panemaan EU-tasolla, kansallisesti ja alueellisesti sovitut politiikkatavoitteet ja strategiset painopisteet tehokkaasti täytäntöön käytännössä. Metsäsuunnitelmiin tulisi sisällyttää metsiin liittyvien riskien arviointi ja hallinta, ja suunnitelmissa pitäisi ottaa aiempaa paremmin huomioon luonnon monimuotoisuuteen liittyvät tiedot. EU:n metsäseurantaa koskevaa uutta säädöstä valmistellessaan komissio aikoo edellisestä EU:n metsästrategiasta⁵⁸ saatujen kokemusten pohjalta tehdä vertailevan arvioinnin metsäsuunnitelmiin otetuista vaatimuksista ja kriteereistä sekä harkita lisäkriteerien asettamista tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, jotta metsäsuunnitelmat täyttäisivät ilmastoa, luonnon monimuotoisuutta, biotaloutta, sosiaalista kehitystä ja maaseudun kehittämistä koskevat tämän strategian tavoitteet. Vertailevassa arvioinnissa tarkastellaan myös sitä, miten metsänhoitajia voidaan tukea ja neuvoa näiden suunnitelmien laatimisessa.

Uusi lainsäädäntö saa tuekseen kattavan hallintojärjestelmän ajantasaistetussa, aiempaa osallistavammassa ja johdonmukaisemmassa EU:n metsähallintokehityksessä (ks. jakso 6). Osana tätä perustetaan erityinen työryhmä, jossa on edustettuina keskeisiä metsäseurannan ja -suunnittelun asiantuntijoita ja verkostoja. Sen tehtävänä on avustaa yhteisten menetelmien ja seurattavien indikaattorien yksilöinnissä ja määrittelyssä, työohjelmien laadinnassa sekä tutkimustarpeiden ja tutkimuksen edistymisen kartoittamisessa.

Komissio aikoo:

1. Esittää ehdotuksen **uudeksi lainsäädännöksi EU:n metsiin kohdistuvasta seurannasta, raportoinnista ja tiedonkeruusta**, jotta voidaan varmistaa koordinoitu EU:n järjestelmä tällaiselle seurannalle, tiedonkeruulle ja raportoinnille. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset laatisivat viimeistään vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä erityiset metsiä ja metsäalaa koskevat **strategiasuunnitelmat** noudattaen kaikilta osin toissijaisuusperiaatetta ja perussopimusta.
2. **Tehostaa Euroopan metsätietojärjestelmän (FISE) yhteydessä ja parannettujen Copernicus-tuotteiden, muiden kaukokartoitustietojen ja maanpäällisen seurannan pohjalta nykyistä seurantaa ilmastovaikutusten ja muiden luonnollisten tai ihmisen aiheuttamien häiriöiden vaikutuksista metsiin.**
3. **Laatia ja julkaista säännöllisesti selvityksiä ja kansalaisinformaatiota EU:n metsistä**

⁵⁷ Metsäsuunnitelmia ja tällaisiin suunnitelmiin sovellettavia vaatimuksia on jo useissa jäsenvaltioissa, ja ne otetaan pohjaksi komission arvioinnille. Ks. Yhteenveto metsäsuunnitelmien vaatimuksista: [fmp_table.pdf \(europa.eu\)](#).

⁵⁸ COM(2013) 659 final.

auttaa monipuolistamaan metsänomistajien ja metsien hoitajien tuloja ja lisäämään metsätalouden kestävyttä ja kiertoa.

Komissio työskentelee jäsenvaltioiden kanssa metsätalouden aseman vahvistamiseksi maataloutta koskevassa eurooppalaisessa innovaatiokumppanuudessa (EIP-AGRI). Tarkoituksena on **nopeuttaa metsiin liittyvien innovaatioiden käyttöönottoa ja edistää tietämyksen vaihtoa, yhteistyötä, koulutusta ja neuvontaa** parannettujen kestävien metsänhoitokäytäntöjen tukemiseksi samoin kuin vapauttaa metsien sosioekonominen ja ekologinen potentiaali maaseutualueilla.

Komissio aikoo:

1. Laatia ”**tulevien metsiemme suunnittelua**” tukevan tutkimus- ja innovaatiolinjauksen jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa määrittelemällä yhdessä tutkimustarpeet ja tulevat tutkimuspainopisteet metsätaloutta ja metsäalaa varten.
2. Tukea evidenssipohjaista **metsien ennallistamisstrategioiden suunnittelua ja toteutusta** siten, että mukana on eri yhteiskuntatahoja erilaisissa ekologisissa ja sosioekonomisissa ympäristöissä, mihin sisältyy myös kaavailtu metsämaaperän terveyden tutkimus- ja innovaatiomissio.
3. **Tehostaa EU:n laajuista yhteistyötä** ehdottamalla metsätalouselämän tutkimus- ja innovaatiokumppanuutta, mihin sisältyy lippulaivahankkeita ratkaisujen testaamiseksi ja demonstroimiseksi valituilla strategisesti tärkeillä osa-alueilla.
4. **Tukea strategioita katastrofiriskien (ml. metsäpalot) vähentämiseksi täydentävillä toimilla** Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan kuuluvan Kansalaisturvallisuus yhteiskunnassa -ohjelman kautta, jotta voidaan parantaa valmiuksia hallita riskejä ja selviytymis- ja sopeutumiskykyä.
5. Kehittää **kansalaistieteen ohjelman metsäluonnon monimuotoisuuden seuraamiseksi** muun muassa ottamalla kansalaiset ja kansalaisyhteiskunta mukaan metsien biologisen monimuotoisuuden seurantaan.

6. Osallistava ja johdonmukainen EU:n metsähallintokehys

Metsien laajempi panos Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin, jotka strategiassa esitetään muun muassa ilmaston, luonnon monimuotoisuuden ja kestävä biotalouden osalta, edellyttää osallistavampaa ja paremmin koordinoitua EU:n metsähallintorakennetta, jossa otetaan huomioon kaikki EU:n uuden metsästrategian tavoitteet ja niiden väliset kytkökset. Tässä olisi huolehdittava eri alojen politiikan paremmasta koordinoinnista ja helpotettava eri alojen välistä tiedonvaihtoa laajan asiantuntijakirjon ja monien eri sidosryhmien kesken. Koska Euroopan kansalaisilla on kasvava kiinnostus EU:n metsiin ja niiden tulevaisuuteen, tulisi myös huolehtia hallintotavan avoimuudesta, jotta kaikki voivat seurata, miten komissiota ja jäsenvaltioita autetaan saavuttamaan EU:n uuden metsästrategian tavoitteet.

Komissio aikoo tässä hengessä ehdottaa EU:n metsähallinnon järjestelmää. Tarkoituksena on edistää politiikan johdonmukaisuutta ja synergioita niiden eri tehtävien välillä, joita Euroopan kestävä ja ilmastoneutraali talous metsiltä edellyttää. Tavoitteena on myös luoda jäsenvaltioille, metsänomistajille ja metsänhoitotahoille, teollisuudelle, tiedelaitoksille ja kansalaisyhteiskunnalle osallistava tila keskustella metsäpolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä välttämättömät rakenteet.

Jäsenvaltioiden kanssa käytävän vuoropuhelun osalta komissio ehdottaa pysyvän metsäkomitean ja metsä- ja luontotyöryhmän laajan kokemuksen ja yhteistyön pohjalta ajantasaistettua hallintotapaa, jossa nämä kaksi ryhmää yhdistetään yhdeksi ainoaksi asiantuntijaryhmäksi. Uuden asiantuntijaryhmän toimeksianto ilmentää EU:n uuden metsästrategian kaikkia

ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia tavoitteita, ja sen jäsenistöön kuuluu useita jäsenvaltioiden edustajia eri ministeriöistä. Jotta tähän päästäisiin tarvitsematta luoda uutta rakennetta, komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tarkistaa pysyvän metsäkomitean työjärjestystä tai tarpeen mukaan määrittellä muita toimenpiteitä. Parempaa synergiaa luodaan myös metsäteollisuutta ja siihen liittyviä kysymyksiä käsittelevän asiantuntijaryhmän kanssa.

Kansalaisyhteiskunnan, metsänomistajien ja metsien hoitajien, teollisuuden ja tiedelaitosten kanssa tehtävän yhteistyön osalta komissio aikoo soveltaa vastaavaa toimintatapaa. Nykyisen metsätaloutta ja korkintuotantoa käsittelevän kansalaiskeskusteluryhmän ja metsä- ja luontotyöryhmän kokemuksi hyödyntäen se aikoo perustaa yhden ryhmän, jolla on tarkistettu tehtävänkuvaukset, laajempi kokoonpano ja fokusalueenaan EU:n uuden metsästrategian täytäntöönpano.

Komissio huolehtii siitä, että näiden kahden ryhmän välillä järjestetään säännölliset yhteiset kokoukset vähintään kahdesti vuodessa ja että keskustelut ovat täysin avoimia. Komissio myös kannustaa jäsenvaltioita perustamaan alustoja laaja-alaiselle sidosryhmien väliselle vuoropuhelulle, jotta voidaan keskustella eurooppalaisesta, kansallisesta ja paikallisesta metsäpolitiikasta ja antaa siihen aineksia.

Vahvistamalla tällä tavoin metsähallinnon rakennetta voidaan tehostaa vuoropuhelua, irtautua siiloajattelusta ja hyödyntää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja EU:n uuden metsästrategian hengessä synergiaa, joita maaseudun kehittämisen, kestävän metsäbiotalouden ja EU:n tiukennettujen ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden välillä on saavutettavissa.

Komissio aikoo myös edistää sitä, että jäsenvaltioissa otetaan käyttöön ”metsäalan neuvontapalveluja” vastaavaan malliin kuin nykyään maatilojen neuvontapalveluja YMP:n puitteissa.

7. Miten strategialla tehostetaan EU:n säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa

Metsiä ja metsänhoitoa koskevan EU:n säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa on tarpeen tehostaa. Luontodirektiivissä⁶⁰ ja lintudirektiivissä⁶¹ säädetään monien eri metsäluontotyyppien sekä metsiin liittyvien eläin- ja kasvilajien suojelusta. Ympäristövastuudirektiivissä⁶² edellytetään metsäluontotyyppisiin liittyvien ympäristövahinkojen ehkäisemistä ja korjaamista⁶³. Ympäristörikosdirektiivissä⁶⁴ kriminalisoidaan tietyt toimet, jotka aiheuttavat vahinkoa suojelluille metsille⁶⁵. Osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa komissio aikoo ehdottaa tarkistuksia viimeksi mainitun lujittamiseksi. Strategista ympäristöarviointia koskeva direktiivi⁶⁶ ja ympäristövaikutusten arviointia koskeva direktiivi⁶⁷ ovat merkityksellisiä tiettyjen metsätalouden suunnitelmien,

⁶⁰ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992.

⁶¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta.

⁶² Direktiivi 2004/34/EY ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta.

⁶³ Ks. komission suuntaviivat ympäristövahinkoja koskevasta yhteisestä tulkinnasta ympäristövastuudirektiivin mukaisesti (C(2021)1860 final), erityisesti 15, 18 ja 90 kohta.

⁶⁴ Direktiivi 2008/99/EY ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin.

⁶⁵ Ks. esim. direktiivin 2008/99/EY 3 artiklan h alakohta.

⁶⁶ Direktiivi 2001/42/EY tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista.

⁶⁷ Direktiivi 2011/92/EU tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista.

ohjelmien ja hankkeiden kannalta. Ympäristötiedon julkista saatavuutta koskevassa direktiivissä⁶⁸ säädetään ympäristötiedon, myös metsäsuunnitelmien, saatavuudesta.

EU:n puutavara-asetuksessa⁶⁹ kielletään laittoman puutavaran pääsy EU:hun ja asetetaan velvollisuuksia toimijoille, jotka saattavat puutavaraa ja puutuotteita EU:n markkinoille. Komissio viimeistelee parhaillaan toimivuustarkastusta, jonka kohteena on kyseinen asetus sekä metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja puukauppaa koskeva FLEGT-asetus⁷⁰. Se esittää havaintonsa ja ehdotuksen metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjuntaa koskevien sääntöjen parantamiseksi myöhemmin vuoden 2021 kuluessa.

Laiton hakkuu on erityisen huolestuttava ilmiö, kun kyse on luonnontilaisista ja vanhoista metsistä tai metsäluontotyypeistä, joita jää pinta-alallisesti jäljelle vain vähän, koska tuhot ovat peruuttamattomia. Sovellettavan säännösten heikko täytäntöönpano voi osaltaan heikentää metsien tilaa tai johtaa siihen, ettei metsien suojelun taso parane. Komissio tekee töitä sen puolesta, että sääntöjä varmasti noudatettaisiin paremmin kansallisella tasolla, tehostamalla vuoropuheluaan yksittäisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja tekemällä tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden sekä ympäristövirastojen, tarkastajien, poliisin, syyttäjien ja tuomareiden eurooppalaisten verkostojen kanssa. Tässä hyödynnetään yhteistyössä näiden tahojen kanssa jo laadittuja ja niiden hyväksymiä ohjeita⁷¹. Lisäksi komissio aikoo tehostaa täytäntöönpanon valvontaa, tarvittaessa myös soveltamalla rikkomusmenettelyjä. Komissio on aloittanut rikkomusmenettelyjä metsätaloustoimista, joissa on rikottu luontodirektiiviä ja lintudirektiiviä, strategisesta ympäristöarvioinnista annettua direktiiviä, EU:n puutavara-asetusta ja ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annettua direktiiviä.

Komissio edistää geotiedustelun käyttöä jäsenvaltioissa⁷² ja EU:n tasolla kehittämällä omia valmiuksiaan käyttää geotiedustelua ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamisessa⁷³. Se antaa myös ajantasaista tulkintaohjeistusta tietyistä metsiin liittyvistä säännöksistä, kuten luontodirektiivin mukaisista lajien suojelua koskevista säännöistä⁷⁴ ja Natura 2000 -alueiden suojelusäännöksistä, samoin kuin luonnonsuojelulainsäädännön soveltamisesta metsiin⁷⁵. Komissio myös kannustaa jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia hyödyntämään saatavilla

⁶⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY, annettu 28 päivänä tammikuuta 2003, ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta⁶⁸ ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta.

⁶⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta.

⁷⁰ Neuvoston asetus (EY) N:o 2173/2005, annettu 20 päivänä joulukuuta 2005, Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta.

⁷¹ Ks. *Ympäristövaatimusten noudattamisen varmistaminen maaseutualueilla*, EU:n julkaisutoimisto (europa.eu), ja ympäristörikollisuuden ja siihen liittyvien rikkomusten torjuntaa koskevat ohjeet *Guidance on strategies for combating environmental crimes and other related breaches*, Circabc (europa.eu).

⁷² Copernicuksen käyttöönottoa edistävästä puitteumppanuusohjelmasta (*Copernicus User-Uptake Framework Partnership*) tuetaan jo pilottiprojekteina kansallisia metsätietopalustoja ja geotiedustelun käyttöä laittoman hakkuun (metsärikosten) torjunnassa.

⁷³ Ks. tiedonanto EU:n toimista ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan parantamiseksi, COM(2018) 10 final.

⁷⁴ Ks. ohje luontodirektiivin 92/43/ETY mukaisesta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta (https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/guidance/index_en.htm). Ohjetta tarkistetaan parhaillaan.

⁷⁵ Ks. ”Managing Natura 2000 sites: The provisions of Article 6 of the ‘Habitats’ Directive 92/43/EEC” (*Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö – luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset*), ”Methodological guidance on the provisions of Article 6 (3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC” (*luontotyyppidirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohdan säännöksiä koskevat menetelmäohjeet*, joita tarkistetaan parhaillaan) ja ”Guidance on Natura 2000 and forests” (*Natura 2000 ja metsät*) sivulla https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm.

olevaa teknistä apua, kuten vertaisperiaatteella toimivaa ”TAIEX EIR peer-to-peer” -ohjelmaa⁷⁶ ja teknisen tuen välinettä, jolla tuetaan jäsenvaltioita uudistusten suunnittelussa ja toteuttamisessa⁷⁷.

Ympäristörikollisuuden torjunta⁷⁸ on ensisijainen tavoite Europolin viimeisimmässä vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta koskeva uhkakuva-arviossa (SOCTA) vuodelta 2021 ja uudessa järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevassa EU:n strategiassa vuosiksi 2021–2025⁷⁹.

Koska laittomista hakkuista raportoidaan myös sellaisten puutuotteiden tapauksessa, jotka on saatettu markkinoille EU:n puutavara-asetuksen vaatimusten mukaisesti, jäsenvaltioiden on tarpeen huolehtia paremmasta seurannasta ja täytäntöönpanon valvonnasta. Tällöin muun muassa tarkistettaisiin, antavatko sertifiointijärjestelmistä saatavat tiedot toimijoille tarvittavan varmuuden siitä, että puutavara-asetusta on noudatettu kaikilta osin.

Komissio aikoo myös analysoida, onko kolmansien osapuolten sertifiointijärjestelmille aiheellista asettaa vähimmäisnormit, jotta voidaan varmistaa asianmukaiset luotettavuutta, avoimuutta ja riippumatonta tarkastusta koskevat normit.

Komissio myös tukee kansalaisyhteiskunnan roolia sääntöjen noudattamisen valvonnassa ja pyrkii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa parantamaan kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta kansallisissa tuomioistuimissa⁸⁰. Århus-asetuksen tarkistaminen vahvistaa kansalaisyhteiskunnan roolia EU:n päätöksenteossa.

8. Päätelmät

Metsät ja metsäala ovat olennainen osa Euroopan siirtymistä nykyaikaiseen, ilmastoneutraaliin, resurssitehokkaaseen ja kilpailukykyiseen talouteen. Tässä strategiassa ehdotetuilla sitoumuksilla ja toimilla huolehditaan siitä, että EU:n metsät ovat kasvavia, terveitä, monimuotoisia ja selviytymis- ja sopeutumiskykyisiä, sekä niiden merkittävästä vaikutuksesta EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteisiin, kestävään metsäbiotalouteen ja menestyviin elinkeinoihin niin maaseutualueilla kuin niiden ulkopuolella. Strategiassa esitetty strateginen lähestymistapa seurantaan, hajautettuun suunnitteluun ja hoitoon auttaa varmistamaan täysin toissijaisuusperiaatetta ja jäsenvaltioiden toimivaltaa kunnioittaen, että metsät voivat täyttää nämä moninaiset tehtävänsä. Strategiassa tunnustetaan metsien, metsänhoidon ja koko metsiin perustuvan arvoketjun keskeinen merkitys Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden kannalta. Strategian täytäntöönpanoa tukee vahva ja osallistava hallintokehys, joka antaa kaikille

⁷⁶ [TAIEX EIR P2P](#) helpottaa tiedonvaihtoa kansallisten viranomaisten välillä ja antaa niille mahdollisuuden oppia toisiltaan. Se voi myös järjestää tapahtumia Euroopan komission yksiköiden pyynnöstä ylhäältä alaspäin suuntautuvaa lähestymistapaa noudattaen (*TAIEX strategic*).

⁷⁷ Teknisen tuen välineen tukea annetaan pyynnöstä, ja se kattaa monia eri politiikan aloja, kuten EU:n säännösten täytäntöönpanon, ympäristölainsäädännön noudattamisen valvonnan sekä metsiin ja metsänhoitoon liittyvät kysymykset EU:n prioriteettien kuten vihreän siirtymän ja digitaalisen siirtymän yhteydessä. [Teknisen tuen väline Euroopan komissio \(europa.eu\)](#).

⁷⁸ Metsärikokset aiheuttavat vakavia taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövahinkoja ja ruokkivat korruptiota, rahanpesua ja muita rikoksia. Metsärikoksista maailmanlaajuisesti aiheutuvien tulonmenetysten arvioidaan olevan 51–152 miljardin Yhdysvaltain dollarin luokkaa vuodessa⁷⁸, eniten kaikista ympäristörikollisuudesta.

⁷⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva EU:n strategia vuosiksi 2021–2025*, COM(2021) 170 final.

⁸⁰ Ks. tiedonanto *Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden edistäminen ympäristöasioissa EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa*, COM(2020) 643 final.

osapuolille mahdollisuuden osallistua ja muokata metsien tulevaisuutta EU:ssa. Komissio varmistaa, että strategia pannaan täytäntöön tiiviissä yhteistyössä muiden politiikka-aloitteiden kanssa, mukaan lukien Euroopan vihreän kehityksen ohjelman puitteissa hyväksytyt aloitteet ja osana 55-valmiuspakettia esitetyt ehdotukset.

Komissio kutsuu kaikki sidosryhmät laajaan keskusteluun EU:n metsien tulevaisuudesta. Kansalaisia ja yhteisöjä kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen, jotta voidaan täyttää sitoutus vähintään 3 miljardin uuden puun istuttamisesta vuoteen 2030 mennessä. Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään tämän strategian. Varmistaakseen täyden poliittisen sitoutumisen tähän strategiaan komissio ehdottaa tilanteen säännöllistä tarkkailua neuvostossa ja Euroopan parlamentissa. Komissio tarkastelee strategiaa uudelleen vuoteen 2025 mennessä arvioidakseen tilanteen edistymistä ja sitä, tarvitaanko strategian tavoitteiden saavuttamiseksi lisätoimia.